

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

- ⇒ **ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ СПОЖИВЧИЙ ФОРУМ / 9**
- ⇒ **РОЗПОЧАТО ПРОЕКТ, СПРЯМОВАНИЙ НА ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ НА СЕЛІ / 11**
- ⇒ **ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА УХВАЛИЛА ДЕКЛАРАЦІЮ ЩОДО СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА / 15**
- ⇒ **ЖІНОК В ЄС БІЛЬШЕ, АЛЕ ЗАРОБЛЯЮТЬ ВОНИ МЕНШЕ / 25**

Євросоюз допомагатиме Україні модернізувати газотранспортну систему (стор. 4–7)

Під час підписання Спільної заяви з модернізації української ГТС. На передньому плані (зліва направо) — Президент Європейського інвестиційного банку Філіп Майштадт, прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер, Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пієбалгс. За ним стоять Президент України Віктор Ющенко (ліворуч) і Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу.

Євроклуби проводять майстерні з креативності та інновацій (стор. 10). На фото: Євроклуб «Life», що працює на базі ЗОШ № 8 м. Самбір Львівської області.

Донецький молодіжний дебатний центр провів презентацію проекту «Всеукраїнські змагання з європейської інтеграції» (стор. 12).

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №4'09

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2009

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnichuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурдило
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвєєв

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 10.04.09.

Друк: ТОВ «МАКРОС»
м. Київ, бул. Лепсе, 4

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

БЕРЕЗНЕВІ КВІТОЧКИ

Перший місяць весни виявився надзвичайно плідним для відносин України та Європейського Союзу. Затвердження ініціативи Східне партнерство й конференція з модернізації української газотранспортної системи, що завершилася ухваленням Спільної заяви — і те, й інше може претендувати на звання події не лише місяця, а й року.

Значимість обох підтверджує значний, часом надміру емоційний резонанс — особливо, що стосується модернізації української ГТС. Проте емоції, безперечно, вщухнуть, а суть залишиться. А головним фактом щодо обох ініціатив є те, що і Східне партнерство, і спільні плани з модернізації української ГТС і реформування українського енергетичного

Відносини ЄС—Україна

Євросоюз допомагатиме модернізувати українську газотранспортну систему 4

Спільна заява, ухвалена за результатами конференції з модернізації української газотранспортної системи. 6

У Брюсселі Віктора Ющенка і Юлію Тимошенко закликали до єдності 8

Візьміть участь у створенні Форуму громадянського суспільства 8

Програми ЄС в Україні

Відбувся третій Споживчий форум 9

Розпочато проект зі зміцнення українського фінансового сектору 9

Проект ЄС допомагає проводити майстерні креативності та інновацій 10

Київській молоді розповіли про Євроклуби 11

Триває програма з удосконалення володіння англійською мовою 12

Відбудуться всеукраїнські шкільні змагання з євроінтеграції 12

Українське судочинство потребує невідкладного реформування 13

Проїшов Інформаційний день програми Темпус 13

Стартував проект, спрямований на покращення ситуації на селі 14

Організовано семінар для неурядових організацій 14

Анатомія ЄС

Розпочато дискусію про роль агенцій Євросоюзу 15

Новини Євросоюзу**Саміт**

Євросоюз виділяє додаткові кошти на подолання економічної кризи 16

Зовнішні відносини

Беніта Ферреро-Вальднер: «Україна має всі можливості отримувати вигоди від Східного партнерства» 18

Хілларі Клінтон високо оцінила роль Євросоюзу. 19

Енергетика

«Вітрова енергетика має блискуче майбутнє» 20

Погоджено пакет з лібералізації енергетичного ринку 21

Економіка**й сільське господарство**

В ЄС допомагають малим і середнім підприємствам 22

ПДВ на деякі послуги може бути меншим 22

Єврокомісія дослідила безпечність пестицидів 22

Здоров'я

Європейці підтримують заходи з обмеження тютюнопаління 23

Людей турбує якість води 23

Подорожі

Найпопулярнішою для літнього відпочинку європейців є Іспанія 24

Торік у готелях ЄС зупинилися менше, ніж 2007-го 26

Гендерна рівність

Завершується термін подачі робіт на конкурс дитячого малюнка 25

Жінок в ЄС більше, але заробляють вони менше 25

Новини Євростату

Найбільше побутових відходів залишають датчани 26

Житлові умови в країнах ЄС дуже різні. 26

ринку — можуть значно наблизити Україну до Союзу.

Суттю Східного партнерства є розвиток двосторонніх відносин між Брюсселем і Києвом. «Україна є тим учасником Східного партнерства, який традиційно був попереду інших — і у своїх досягненнях, і у пропозиціях з боку ЄС, — каже Комісар ЄС з питань зовнішніх зв'язків і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Вона має всі можливості отримувати вигоди від Східного партнерства — і щодо двостороннього виміру, і в багатосторонньому форматі. Але це вимагає обов'язковості, послідовності й рішучості на всіх рівнях». Комісар також наголосила на потребі політичного консенсусу в країні, так само як і Президент Єврокомісії Жозе Мануель Бар-

розу під час березневого візиту до Брюсселю Президента України Віктора Ющенка.

З іншого боку, українські лідери в тому ж таки Брюсселі наочно продемонстрували свою здатність до єдності — в питанні співробітництва з Євросоюзом у модернізації української газотранспортної системи. На конференції і Віктор Ющенко, і прем'єр-міністр Юлія Тимошенко показали, як завдяки злагодженим, спільним зусиллям можна досягати результату.

У будь-якому разі ухвалені у березні ініціативи й плани — це квіточки, які згодом можуть дати гарні плоди. Звісно, для цього за ними потрібен буде постійний ретельний догляд. Попереду багато роботи, але належне її виконання може принести чудові результати.

Редакція

ЄВРОСОЮЗ ДОПОМАГАТИМЕ МОДЕРНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКУ ГАЗОТРАНСПОРТНУ СИСТЕМУ

У березні у Брюсселі відбулася Спільна міжнародна інвестиційна конференція «ЄС–Україна: партнери із забезпечення газу до Європи». Участь у ній взяли Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер та Комісар з питань енергетики Андріс Пісбалгс.

Українську делегацію очолювали Президент України Віктор Ющенко та прем'єр-міністр Юлія Тимошенко. Загалом участь у форумі взяли близько 200 осіб.

ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО НЕЇ ЄВРОКОМІСІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗНАЧИЛИ НИЗКУ РЕФОРМ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Й ПОСИЛЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ, НАДІЙНОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ТРАНЗИТНОЇ СИСТЕМИ, А ТАКОЖ ЗАЛУЧЕННЯ НЕОБХІДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ. Вони включають прийняття необхідних положень нормативно-правового регулювання газового ринку ЄС і забезпечення незалежності газотранспортного оператора України щодо його організаційно-правової форми та прийняття рішень.

Згідно з дослідженнями програми Європейської Комісії з технічної допомоги INOGATE, які вона провела у 2003–2007 роках, на 2009–2015 роки знадобиться 2,5 млрд євро інвестицій для модернізації системи з метою збереження її поточних експлуатаційних потужностей.

Нижче подаємо скорочені виступи на конференції Жозе Мануеля Баррозу та Беніти Ферреро-Вальднер, а також ухвалену за результатами форуму спільну заяву.

З ВИСТУПУ ПРЕЗИДЕНТА ЄВРОКОМІСІЇ ЖОЗЕ МАНУЕЛЯ БАРРОЗУ

— Україна є ключовим стратегічним партнером, який відіграє надзвичайно важливу регіональну роль. Ми дивимося на неї як на флагмана в просуванні вперед такої важливої для нас ініціативи Східне партнерство, і більш загалом — в підтримці й поширенні європейських цінностей, які ми поділяємо.

Я також задоволений, що тут сьогодні представлена Росія. Вона є ключовим енергопостачальником і, звісно, партнером Європейського Союзу і України в постачанні

газу, й буде залишатися таким багато наступних років.

Цінність тісних відносин ніколи не буває такою однозначною, як під час труднощів. Економічна й фінансова криза є реальністю для всіх нас. Це зараз на порядку денному в Євросоюзі, так само як і в Україні.

Я хочу запевнити всіх вас, що в цій кризі ми не забули про наших сусідів: ми глибоко стурбовані її впливом на українську економіку, і насамперед на життя українських громадян. Я знаю, що інші партнери України, включаючи Міжнародний валютний фонд, поділяють нашу стурбованість. Ми хочемо допомогти усіма інструментами, які є в нашому розпорядженні.

Однак нам потрібна ваша допомога. Не втручаючись у нагальні питання внутрішньої політики, ми просимо політичних лідерів і ключових інституцій єдиного підходу щодо фундаментальних економічних заходів, потрібних для подолання нинішньої економічної та фінансової кризи, перед якою стоїть Україна. Це буде дуже важливим.

Фінансова криза та економічний спад найбільше хвилюють людей, та ми повинні мати на увазі два термінових, але довгих у часі виклики — це енергетична безпека та кліматичні зміни.

Ця конференція сьогодні є ключовим елементом в подоланні першого з них — а саме імперативу в забезпеченні безпеки й надійності потоку енергії через наш спільний європейський континент, що є важливим для нашого економічного і соціального добробуту.

Українська газотранспортна система є однією з життєво важливих енергетичних артерій, які тримають європейське тіло функціонуючим. Це було суттєвим багато років і залишатиметься стратегічно важливим для ЄС, України і Росії на наступні десятиліття.

Спільним інтересом для всіх нас є ефективне, надійне й прозоре функціонування цієї мережі в майбутньому. Це система, яка постачає газ в 16 європейських країн, 12 з яких є країни — члени Євросоюзу.

Отже, хоча ми зробили певний прогрес від часу підписання мною, Віктором Ющенком і Тоні Блером Меморандуму про розуміння в енергетичному співробітництві у грудні 2005 року — ми повинні робити більше.

Я дуже радий повідомити, що Єврокомісія, уряд України і представники міжнародних фінансових інституцій — Європейського інвестиційного банку, ЄБРР і Світового банку — незабаром підпишуть спільну декларацію, щоб разом рухатися вперед щодо ключових завдань з реформування українського газового сектору, щоб інтегрувати його до європейського енергетичного ринку і модернізувати українську газотранспортну систему.

З ВИСТУПУ КОМІСАРА ЄС З ПИТАНЬ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН І ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА БЕНІТІ ФЕРРЕРО-ВАЛЬДНЕР

— Сьогоднішня конференція є результатом багаторічного плідного співробітництва між ЄС і Україною у сфері енергетики. Я рада тому, що в цій залі зібралися представники виробників енергоносіїв, транзитних країн і споживачів, міжнародних фінансових інституцій, приватного сектору і країн — членів ЄС, і багато друзів з-за меж Союзу.

Спочатку дозвольте нагадати про наші сьогоднішні цілі.

Українська газотранспортна система забезпечує важливий фізичний зв'язок між Україною, Росією та ЄС, що є надзвичайно важливим для енергетичної безпеки Союзу. Однак ця інфраструктура зараз потребує модернізації.

Українська газотранспортна система є фундаментальною частиною європейської газової мережі. Фундаментальною, тому що газ, який ми імпортуємо з Росії, є надзвичайно важливою цеглиною в нашій енергетичній безпеці, а українська інфраструктура переправляє 80% цього російського експорту — 20% всього газу, який споживає ЄС.

Широка громадськість зазвичай цю взаємозалежність не помічає. Доти, доки не трапиться криза. Події минулого січня залишили у програші всіх і зробили громадську думку в ЄС нервовою щодо безпеки наших газопостачань.

Ми не можемо дозволити, щоб наші громадяни постали перед скороченням поставок пального посеред зими знову. Всі ми тут сьогодні зацікавлені в тому, щоб Україна забезпечувала надійний та безпечний транзитний шлях на наступні десятиліття.

Ми підтримуємо прийняте Україною спільно з Росією рішення швидше рухатися до європейських ринкових умов у своїх газових відносинах, у тому числі стосовно тарифів та транзитних зборів. Все це, на дода-

ток до десятирічного контракту, допоможе гарантувати безпеку газопостачань, транзит у та попиту.

Іншим важливим кроком є модернізація газотранспортної системи. Вона дозволить точніше вимірювати обсяги газу, а відтак покращити прозорість. Також уможливить використання системи на її майже повну проектну потужність, отже, виробники зможуть постачати більше газу. Україна може отримати більше користі від транзит у, а ЄС отримає більше газу. Це справді виграно для всіх.

Однак цей процес має йти рука в руку зі структурними реформами, щоб підтримувати і внутрішнє газопостачання, і міжнародний транзит. Сьогоднішня конференція має стати першим кроком у напрямку досягнення всіх цих цілей.

Головним тут є питання детальної технічної роботи для покращення функціонування мережі. Іншим — структурні реформи, які потрібно провести в українському енергетичному секторі. Це так само важливо, як і модернізація інфраструктури. Суттєвими для створення необхідного для інвестицій клімату довіри є прозорість та ефективність.

Зрештою, інвестиції. Україна, служби Єврокомісії та міжнародні фінансові інституції успішно провели переговори щодо спільної декларації, яку буде підписано сьогодні пізніше. Цей документ випишує рамки для залучення необхідних інвестицій, що принесє переваги для всіх сторін.

Умови спільної декларації дозволять Україні інтегрувати її газовий сектор у внутріш-

ній енергетичний ринок ЄС. Сподіваюся, що вони також розчистять шлях для інвестицій в українську інфраструктуру. Комісія гратиме свою роль через забезпечення України технічною допомогою, якої вона потребує для виконання зобов'язань.

Угода, яку ми підпишемо, є, звісно, лише початком. Після цієї конференції ми повинні усі рухатися вперед, щоб зробити реальністю взяті на себе зобов'язання. Імплементация є ключовою. Багато людей наполегливо працюватимуть — уряд і регулятори, експерти з технічних, економічних, безпекових та довкілних питань; оператори з газового транзит у, відділ технічної координації, який наглядатиме за модернізацією та її фінансуванням. Виклики лише починаються.

Однак ця конференція є надзвичайно важливим кроком у відновленні довіри й затвердженні статусу України як надійного енергетичного партнера. Ви не самі в подоланні тих викликів, про які ми тут говоримо. Якщо виконуватимете свою частину угоди, ми виконуватимемо свою.

Наша підтримка України повинна розглядатися в ширшому контексті наших відносин у рамках нового Східного партнерства. Ми намагаємося допомогти їй та іншим державам біля наших східних кордонів через цей новий спосіб підтримки, в тому числі й у сфері енергетики. Особливо я сподіваюся, що Україна буде ключовим гравцем на багатосторонній дорозі партнерства, де енергетика буде головною темою. □

СПІЛЬНА ЗАЯВА, УХВАЛЕНА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОНФЕРЕНЦІЇ З МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

СПІЛЬНА МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ЄС– УКРАЇНА ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ГАЗОТРАН- СПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Беручи до уваги положення Меморандуму про розуміння щодо співробітництва в енергетичній сфері між Європейським Союзом та Україною від 1 грудня 2005 року та спільної заяви саміту ЄС–Україна, що відбувся 9 вересня 2008 року в Парижі, Сторони вітають Спільну міжнародну конференцію ЄС–Україна щодо модернізації газотранспортної системи України, що відбулася сьогодні, 23 березня 2009 року, у Брюсселі;

Враховуючи наміри України щодо поступової інтеграції до спільного енергетичного ринку Європейського Союзу, зокрема шляхом набуття членства в Енергетичному Співтоваристві, та готовності ЄС сприяти у цьому;

Визнаючи, що інституційна та законодавча адаптація України до законодавства спільного енергетичного ринку Європейського Союзу обумовлює необхідність відповідного політичного та фінансово-технічного сприяння;

Беручи до уваги сталі партнерські відносини між Україною та ЄС у питаннях транзиту газу через територію України до ЄС;

Усвідомлюючи, що відповідні обсяги транзиту газу через територію України в довготерміновій перспективі є необхідною умовою забезпечення рентабельності інвестицій в газотранспортну систему України;

Вітаючи готовність України надати пріоритетне значення інвестиціям в газотранспортну систему України для забезпечення надійного, прозорого та передбачуваного транзиту природного газу до держав —

членів ЄС, а також з метою забезпечення зростаючих потреб у його споживанні в майбутньому;

Визнаючи важливість подальшого розвитку та модернізації газотранспортної системи України як невід'ємної складової загальноєвропейської енергетичної інфраструктури, а також визнаючи той факт, що Україна є стратегічним партнером ЄС в газовому секторі;

Враховуючи пропозицію України щодо подальшого підвищення пропускної спроможності газотранспортної системи України до рівня 60 мільярдів кубічних метрів газу щорічно, чого можна досягти за умови залучення додаткових інвестицій;

Усвідомлюючи готовність сторін докласти зусилля з метою забезпечення оптимального використання газотранспортної системи

України у середньо- та довгостроковій перспективі, враховуючи комерційні практики;

Усвідомлюючи намір України приєднатися до Енергетичного Співтовариства та, зокрема, надати можливість закупівлі газу в Україні на її західному чи східному кордонах;

Визначаючи важливість реалізації положень Директиви ЄС 2003/55/ЄС¹;

Беручи до уваги та враховуючи роль газотранспортної системи України в гарантуванні енергетичної, економічної та політичної безпеки як України, так і ЄС, та поважаючи суверенні права України, включаючи положення законодавства України щодо державної власності на газотранспортну систему України

Сторони, що підписали дану Заяву, вітають:

- Інтерес, що висловили учасники конференції до підтримки і допомоги в модернізації і розвитку газотранспортної системи України з метою забезпечення безперервності, надійності, ефективності та прозорості її роботи на наступні десятиліття;
- Майстер-план модернізації газотранспортної системи України, представлений в ході Конференції, включаючи визначення економічно обґрунтованих проектів, спрямованих на покращення її технічної ефективності та рівня впливу на навколишнє середовище, запровадження сучасних технологій, а також, як наслідок — підвищення пропускної спроможності системи;
- Готовність Уряду України до співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та реалізації Програми реформування газового сектору 2010–2011 років, на основі положень законодавства ЄС, та відповідно до зобов'язань, що будуть покладені в контексті Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, та в контексті приєднання України до Договору Енергетичного Співтовариства, а також відповідно до зазначеного вище Меморандуму про розуміння щодо співробітництва в енергетичній сфері між ЄС та Україною від 1 грудня 2005 року.

Уряд України:

1. Забезпечить незалежність оператора газотранспортної системи України, що стосується його юридичної і організаційної форми, процедур прийняття рішень та складання бухгалтерської звітності, надавши оператору газотранспортної системи можливість використовувати надходження з доходів від транспортування газу трубопроводами високого тиску, а також його збереження, і дієвими можливостями щодо підтримання фінансово сталою становища відповідно до Директиви ЄС

2003/55/ЄС, та зокрема — положень статей 7–10 і 17;

2. Забезпечить, відповідно до міжнародних фінансових стандартів і практик, прозорість та відкритість позичальника, призначеного для здійснення модернізації газотранспортної системи, з метою забезпечення рівного та фактичного доступу до відповідної фінансової та технічної інформації, а також — контролю за використанням коштів, призначених для модернізації української газотранспортної системи;
3. Відповідно до Директиви ЄС 2003/55/ЄС, та зокрема — положень ст. 8 і 9, дозволить оператору газотранспортної системи працювати на комерційних засадах з метою реалізації планів комерційного розвитку в довгостроковій перспективі (та принаймні доки позики для здійснення модернізації залишатимуться непогашеними), а також забезпечення безпеки основних засобів;
4. Відповідно до Регламенту № 1775/2005², і зокрема положень статей 3 і 6, забезпечить формування тарифів на доступ до мережі (зокрема на доступ до мережі газопроводів високого тиску) з урахуванням потреби забезпечення цілісності та вдосконалення системи, а також відображення дійсних понесених витрат, включаючи належну дохідність інвестицій, а також забезпечити оприлюднення оператором газотранспортної системи достатньо детальної інформації щодо тарифних розрахунків, їх методології та структури, і застосовування тарифів у прозорий, об'єктивний та недискримінаційний спосіб;
5. Відповідно до Директиви 2003/55/ЄС, і зокрема статей 19 і 25, надаватиме третім сторонам доступ до сховищ на прозорих комерційних умовах і під контролем регуляторного органу;
6. Гарантуватиме дотримання позичальником, призначеним для виконання модернізації газотранспортної системи України, кращих міжнародних правил проведення закупівель, а також найвищих стандартів щодо охорони природи, управління, охорони здоров'я та безпеки і соціального захисту, зокрема тих, що містяться в зводі законодавства ЄС, і еквівалентах міжнародно визнаних стандартів.
7. Розробить не пізніше кінця 2009 року Програму реформування газового сектору для реалізації заходів з реформування газового сектору протягом 2010–2011 років, із визначенням часових рамок, що відповідатимуть зобов'язанням, які будуть

введені в дію в контексті Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною та в контексті приєднання України до Угоди Енергетичного Співтовариства та співпадати з цільними цілями залучення інвестицій.

Наступні кроки

- а. Європейська Комісія, Уряд України та кредитори співпрацюватимуть з метою створення в структурі НАК «Нафтогаз України» групи технічної координації, яка буде відповідати за:
  1. Розробку комплексного бізнес-плану здійснення модернізаційних заходів на базі майстер-плану Модернізації газотранспортної системи України і подальших технічних пропозицій від України, що визначатиме графік і порядок виконання робіт з метою забезпечення надійності, ефективності, а також мінімізації можливих перебоїв в поставках газу до та через територію України;
  2. Здійснення нагляду за виконанням робіт з модернізації газотранспортної системи України;
  3. Сприяння в розробці заходів з фінансування плану модернізації міжнародними і українськими кредиторами і можливими донорами.
- б. Європейська Комісія і Міжнародні фінансові організації (МФО) готові розглянути питання щодо надання технічної допомоги групі технічної координації.
- в. Європейська Комісія розгляне можливість надання допомоги Уряду України стосовно практичного реформування газового сектору.
- г. Сторони беруть до уваги, що після створення групи технічної координації, МФО та кредитори розпочнуть експертну оцінку проектів, визначених в майстер-плані Модернізації газотранспортної системи України.
- д. Залежно від результатів цієї експертної оцінки, Європейська Комісія може, в разі необхідності, надати підтримку в межах Інвестиційного інструменту програм сусідства, або інших можливих джерел фінансування, з метою сприяння в отриманні позик міжнародних фінансових організацій.
- е. Інші партнери, що мають намір надати гранти та позики для модернізації газотранспортної системи України, запрошуються надавати групі технічної координації докладну інформацію про власну готовність і можливий рівень фінансової участі. □

¹ Директива 2003/55/ЄС стосовно загальних правил для внутрішнього ринку газу.

² Регламент (ЄС) № 1775/2005 про умови доступу до систем транспортування природного газу.

У БРЮССЕЛІ ВІКТОРА ЮЩЕНКА І ЮЛІЮ ТИМОШЕНКО ЗАКЛИКАЛИ ДО ЄДНОСТІ

18–19 березня, ще до конференції з модернізації української газотранспортної системи, у Брюсселі з робочими візитами побували Президент України Віктор Ющенко і прем'єр-міністр Юлія Тимошенко. Вони мали зустрічі з керівництвом ЄС та взяли участь у саміті Європейської народної партії.

ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ З ВІКТОРОМ ЮЩЕНКОМ ПРЕЗИДЕНТ ЄВРОКОМІСІЇ ЖОЗЕ МАНУЕЛЬ БАРРОЗУ ЗАКЛИКАВ ЙОГО ТА ЮЛІЮ ТИМОШЕНКО ДО ЄДНОСТІ. Керівник Єврокомісії висловив думку, що коли якась країна стикається з такими труднощами, як нині Україна, то відповідальністю всіх політиків є спільна робота на майбутнє.

— Я одне і те ж саме говорю і пану Ющенко, і пані Тимошенко: працюйте разом на благо України, — заявив він, зазначивши, що президент, прем'єр і парламент повинні працювати злагоджено, а «особисті амбіції, які є природними, залишити осторонь».

Крім цього, Жозе Мануель Баррозу наголосив, що життєво необхідним для України є співробітництво з Міжнародним валютним фондом, зокрема виконання його рекомендацій для отримання кредиту.

За його словами, це має поліпшити інвестиційний клімат і збільшити довіру до України, створити умови для підтримки її іншими міжнародними фінансовими інститутами. Водночас Президент Єврокомісії підкреслив: не можна жити ілюзіями, що «яка-небудь фінансова інституція вирішить усі проблеми».

— У цілому Україна має план, як зреагувати на усі виклики, породжені міжнародною економічною кризою, — заявив Віктор Ющенко. Він нагадав, що держава зараз має позитивне торговельне сальдо. Президент підкреслив, що крім МВФ Україна буде працювати з Європейським інвестиційним банком, Європейським банком реконструкції та розвитку та іншими фінансовими організаціями.

Віктор Ющенко погодився, що співробітництво з МВФ є одним із компонентів виходу України з кризи. Він висловив сподівання, що уряд і парламент найближчим часом виконають зобов'язання перед фондом.

І президент України, і прем'єр-міністр зустрілися у Брюсселі з Вищим представником ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єром Солану. На обох зустрічах сторони обговорили ситуацію в Україні та її відносини з Євросоюзом. Хав'єр Солана висловив серйозну стурбованість станом справ у країні, що стала наслідком значного впливу глобальної фінансової кризи та тривалих ускладнень на внутрішньополітичній арені. Він закликав президента і прем'єра діяти рішуче та швидко задля виконання умов отримання кредиту від Міжнародного валютного фонду, а також працювати разом для порятунку від фінансової кризи. Хав'єр Солана повторив, що ЄС залишається прихильним до України. Він наголосив, що виконання умов МВФ дуже важливе для того, щоб Союз був спроможним надалі допомагати Україні рухатися в правильному напрямку.

Президент України Віктор Ющенко та прем'єр-міністр Юлія Тимошенко також взяли участь у саміті Європейської народної партії, до якої входять Народний союз «Наша Україна» і «Батьківщина». □

ВІЗЬМІТЬ УЧАСТЬ У СТВОРЕННІ ФОРУМУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У своєму Повідомленні від 3 грудня 2008 року щодо Східного партнерства Європейська Комісія запропонувала «підтримувати подальший розвиток Організації громадянського суспільства (ОГО)», а саме, «створити у рамках Східного партнерства Форум громадянського суспільства з метою розвитку контактів між ОГО та підтримки їх діалогу з органами державної влади».

Після ухвалення Європейською Радою в березні Декларації щодо Східного партнерства служби Європейської Комісії розпочали розробку концепції, націленої на створення Форуму громадянського суспільства у рамках цієї

ініціативи. На даному етапі вирішено, що його можна організувати у формі щорічних конференцій, на яких будуть обговорюватися відповідні питання, а результати роботи Форуму враховуватимуться в подальшій роботі багатосторонніх структур партнерства.

Для забезпечення прозорості та об'єктивності процесу створення Форуму, усі зацікавлені сторони запрошуються висловити свою думку, відповівши на такі запитання:

1. Яким чином Форум громадянського суспільства може сприяти досягненню цілей Східного партнерства?

2. Яким чином має обумовлюватися участь у роботі Форуму?

3. На які структури повинен ділитися Форум? Яким чином він буде взаємодіяти з іншими структурами Східного партнерства (платформами, комітетами тощо)?

4. Яку роль повинна взяти на себе Європейська Комісія при формуванні проекту Форуму та його роботи?

Висловити свою думку та відправити повідомлення можна за електронною адресою:

RELEX-D1-EaP-Civil-Society-Forum@ec.europa.eu до **25 квітня 2009 року**.

ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ СПОЖИВЧИЙ ФОРУМ

У березні спільний проект ЄС і ПРООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» провів третій міжнародний Споживчий форум, присвячений Всесвітньому дню захисту прав споживачів.

ТОРК УЧАСНИКИ ФОРУМУ УКЛАЛИ МЕМОРАНДУМ, ПІДПИСАНТАМИ ЯКОГО СТАЛИ НАЙАКТИВНІШІ СПОЖИВЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ. Це посприяло широкому соціальному діалогу для подолання нагальних проблем у сфері прав та інтересів споживачів та вирішення споживчих спорів на місцях. А особливістю цьогорічного Споживчого форуму стали напрацьовані під час секцій та пленарних засідань шляхи взаємодії між закладами освіти та недержавними споживчими організаціями. Таке партнерство впроваджуватиметь-

ся, зокрема, через проведення Всеукраїнського конкурсу для школярів «Молодь тестує якість» та «Зелене споживання», пілотування курсу для середньої школи «Основи споживчих знань» та інформаційного обміну між споживчими організаціями та центрами підвищення кваліфікації викладачів. Обидві ці ініціативи координує та підтримує Міністерство освіти і науки України.

— У Європі споживчий рух є надзвичайно сильним, — зазначив у своєму виступі на форумі керівник відділу політики, преси та

інформації Представництва Єврокомісії в Україні Дірк Шюбель. — Це виражається у постійному вдосконаленні споживчого законодавства, доповненні вже існуючих споживчих директив та взаємодії між споживчими організаціями Європейського Союзу.

Також на форумі із залученням експертів з Всесвітньої конфедерації споживчих об'єднань та німецького Інституту порівняльних споживчих експертиз Штіфтунг Варентест обговорювалися правові споживчі питання — медіація та позасудове вирішення споживчих спорів, інформаційні кампанії в інтересах споживачів, незалежне тестування та інші нагальні споживчі питання.

Наприкінці форуму відбулася церемонія нагородження переможців конкурсу зі споживчої журналістики «Права для людей», який проходив в Україні вперше. Його організаторами виступили проект «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» та Інститут масової інформації. Метою було покращити висвітлення в українських ЗМІ питань якості товарів, робіт та послуг, прав споживачів та їх захисту, посприяти донесенню повної та об'єктивної інформації з цих питань та збільшити обізнаність громадян щодо якісного та безпечного споживання. На конкурс надійшли роботи від понад 130 журналістів. Переможців визначали за категоріями — телебачення, преса, інтернет, радіо. Їх нагородили поїздкою на стажування до інституту Штіфтунг Варентест. □

РОЗПОЧАТО ПРОЕКТ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

Європейський Союз та Міністерство фінансів України розпочали проект «Зміцнення сектору фінансових послуг України». Його загальна вартість — 2,7 млн євро.

МЕТОЮ ПРОЕКТУ Є ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ВСІХ СЕКТОРІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ (БАНКІВ, НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, ФОНДОВИХ БІРЖ) ЗА ДОПОМОГОЮ НИЗКИ ЦІЛЕСПРЯМОВАНИХ ЗАХОДІВ ТА ДІЙ. Передбачено координацію та підтримку створення національної стратегії розвитку збалансованого сектору фінансових послуг; забезпечення відповідності всіх учасників ринку критеріям достатньої капіталізації та вдос-

коналення управління ризиками; започаткування ефективного захисту споживачів й інвесторів, а також запровадження компенсаційних програм; покращення законодавчих, регуляторних і наглядових функцій відповідних установ і створення вдосконалених структур управління; забезпечення виняткової прозорості щодо реальних власників, ринкових операцій; звітності та відкритості інформації.

Проект «Зміцнення сектору фінансових послуг України» реалізується консорціумом у складі PLANET S.A., Греція, Emerging Markets Group (EMG), Бельгія, BME Bolsas y Mercados Espanoles SA, Іспанія та ATC Consultants GmbH, Австрія. Партнерами проекту є Національний банк України, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України та Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. □

ПРОЕКТ ЄС ДОПОМАГАЄ ПРОВОДИТИ МАЙСТЕРНІ КРЕАТИВНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ

У рамках проекту ЄС «Підтримка мережі Євроклубів України» в 2009 році в Україні відзначається Європейський рік креативності та інновацій. У січні він був урочисто відкритий на Дніпропетровщині, де пройшла перша творча майстерня для учасників Євроклубів. Після цього в більшості областей України місцеві мережі Євроклубів організували та провели власні майстерні креативності та інновацій.

Євроклубівці «United Hearts» школи-гімназії № 2 м. Вінниці створюють під час творчої майстерні «Європейське дерево креативності та інновацій»

ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ ДЛЯ МОЛОДІ — ЦЕ ОДНОЧАСНО І ТРЕНІНГ З РОЗВИТКУ НАВИЧОК НЕСТАНДАРТНОГО МИСЛЕННЯ, І МІСЦЕ ГЕНЕРАЦІЇ НОВАТОРСЬКИХ ІДЕЙ, ЩО МАЮТЬ ЗМІНИТИ ЖИТТЯ НАЙМЕНШИХ ГРОМАД І ЦІЛОЇ КРАЇНИ НА КРАЩЕ. Саме корисністю своїх дій для суспільства переймаються молодіжні Євроклуби, які вже друге десятиліття активно розвиваються в Україні.

Участь у першій творчій майстерні в Україні взяли члени Євроклубів з різних куточків країни — активні учасники проекту «Підтримка мережі Євроклубів України», що реалізує Українська асоціація європейських студій за підтримки Представництва Єврокомісії в Україні. Проект спрямований на подальший розвиток спроможності Євроклубів, підтримку їх мережевої діяльності, а також на залучення вітчиз-

няної молоді до важливих європейських ініціатив, таких як Європейський рік креативності та інновацій.

Команда проекту складається з молодих людей, що представляють Євроклуби різних областей України. Вона розробила модель тренінгу-майстерні з використанням цілого набору інструментів з розвитку творчого потенціалу. Ось деякі приклади застосування цих напрацювань.

Першу регіональну майстерню креативності та інновацій провів у січні для членів шкільного Євроклубу Донецької ЗОШ № 68 обласний Євроклуб. Вона тривала 4,5 години, проходила за зразком національної майстерні, але відрізнялася від останньої відсутністю впливу дорослих на процес творчості дітей. За оцінкою учасників, завдяки майстерні вони вперше зрозуміли, що мають активніше впливати на планування та реалізацію проектів Євроклубу, хоча до цього моменту вважали це відповідальністю його опікунів. Керівництво Євроклубу висловило бажання впроваджувати тренінгові технології в навчання і діяльність.

Елементи творчої майстерні були інтегровані в програму регіональної Школи європейської інтеграції, що проходила в м. Северодонецьк Луганської області 28–31 січня за участі понад 40 викладачів з Луганської, Сумської та Харківської областей. Школа була організована Бізнес-клубом «Європейський вибір», що активно розвиває регіональну мережу Євроклубів.

Тема інновацій була центральною на фестивалі учнівських проектів економічного та соціального розвитку міста Новограда-Волинського «Як стати мером», що проходив 5 лютого.

На Вінничині піонерами розвитку творчості та інновацій стали учасники Євроклубу «Євротур», які провели серію творчих майстерень для Євроклубів спочатку власної Турбівської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2, а згодом — на базі відділу освіти Липовецької РДА, де темою було учнівське самоврядування. За словами опікуна «Євротуру» Інни Косач, розвивати творче мислення у дітей, вчити відстоювати свою думку, знаходити компроміс у будь-яких ситуаціях завжди були пріоритетом в діяльності Євроклубу. Атмосфера творчої майстерні дозволила учасникам обмінятися досвідом і засвоїти нові навички. Крайній досвід презентувала Остапчук Юлія — лідер учнівського самоврядування Староприлуцької загальноосвітньої школи I–III ступенів — учасниця Всеукраїнського збору лідерів учнівського врядування.

Завдяки методичній підтримці проекту до відзначення Року креативності та інновацій на Луганщині активно долучилися обласні Центри європейської інформації (ЦЄІ), мережа яких діє на базі центральних бібліотек за підтримки МФ «Відродження». Так, команда тренерів Луганського ЦЄІ в лютому організувала і провела творчу майстерню для Євроклубів м. Антрацит, а згодом — інші майстерні для різних навчальних закладів області. Цим довели простоту використання «набору інструментів», розробленого в рамках проекту, бо, на відміну від попередників, вони не були учасниками національної майстерні.

На Херсонщині, на базі Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів, місцева громадська організація «Молодіжний центр регіонального розвитку» організувала і успішно провела майстерню педагогічних інновацій в роботі Євроклубів області в рамках проекту «Знання про Європу: молодь як ініціатор змін».

Цікавими були проведені майстерні у Черкаській спеціалізованій школі I–III ступенів № 17 (Асоційована школа ЮНЕСКО), на базі якої діє Євроклуб «Єдність»; клуби Полтавщини на майстерню запросив Євроклуб Кременчуцького державного політехнічного університету ім. Михайла Остроградського, який поєднав кіномистецтво та проектну діяльність молоді задля євроінтеграції; в Кіровограді на базі спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 32 за допомогою Євроклубу «Friendship» була проведена «Майстерня креативності», практичним результатом якої стала розробка брошури для молоді Об'єднаної Європи; у Криму Центр регіонального розвитку «Топ К'ая» з Бахчисараю провів тренінг «Європейські

уроки. Методика створення Євроклубів», що відбувся у поселенні Ходжа-Сала Бахчисарайського району біля підніжжя мальовничої гори Мангуп.

І подібних прикладів ще чимало. Інформація про інші творчі майстерні, що вже пройшли або будуть проводитись Євроклубами в рамках Європейського року креативності та інновацій, «набір інструментів» та інші методичні матеріали доступні на сайті проекту: www.innovate.at.ua. Інформація про проект також поширюється через розсилку Української мережі Євроклубів. Для підписки на розсилку необхідно написати електронне повідомлення з темою «підписка» і вашими контактними даними на е-пошту: euroclub.org.ua@gmail.com. А більше інформації про проект можна отримати від його керівника Сергія Штукаріна (УАЄС), за телефоном: +38 (050) 917 26 11, або е-поштою: euroclub.org.ua@gmail.com. За додатковою інформацією можна звертатись до Станіслава Топольницького, радника з питань преси та інформації Представництва Єврокомісії в Україні, телефон: +38 (044) 390 8010, е-пошта: delegation-ukraine-press@ec.europa.eu. □

КИЇВСЬКІЙ МОЛОДІ РОЗПОВІЛИ

ПРО ЄВРОКЛУБИ

У Києві в Українському домі в рамках фінансованого Євросоюзом проекту «Нашого Радіо» «Європа в серцях українців» відбулася зустріч представників Євроклубів зі студентською молоддю столиці. Говорили про мету та форми діяльності Євроклубів у сучасному інтерактивному форматі.

ЗОКРЕМА, КООРДИНАТОР ПРОЕКТУ ЄС «ПІДТРИМКА МЕРЕЖІ ЄВРОКЛУБІВ УКРАЇНИ» СЕРГІЙ ШТУКАРІН (ЙОГО ВИСТУП НА ФОТО) РОЗПОВІВ, ЩО ГОЛОВНОЮ МЕТОЮ ЄВРОКЛУБІВ Є ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ, ВТІЛЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ, ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ І РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. Євроклуби здійснюють інформування молоді з питань євроінтеграції, реалізують програми неформальної освіти, спрямовані на поглиблення знань про європейську інтеграцію, сприяють викладанню європейських студій у навчальних закладах, активно залучаються до розвитку місцевої та європейської молодіжної політики та виконують багато інших соціально-важливих функцій.

На форумі виступили також Координатор з питань інформування та зв'язків з громадськістю Представництва Європейської Комісії в Україні Метью Грін, голова правління Євроклубу «Право і Захист» Володимир Брущенко, Координатор Євроклубу «Об'єднані серця» Юлія Грига, Координатор Євроклубу Кременчуцького державного політехнічного університету «Європейський клуб» Олег Овчаренко. Для учасників зустрічі Євроклуби підготували презентації та інтерактивні ігри, спрямовані на знання істо-

рії розвитку Євросоюзу. Обговорювали також питання розвитку діяльності Євроклубів в

Україні, проекти, що ними реалізуються, переваги членства в Євроклубах.

ТРИВАЄ ПРОГРАМА З УДОСКОНАЛЕННЯ ВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У березні розпочалася навчальна програма «Twinning англійською/професійні уміння». Вона організована проектом «Впровадження інструменту Twinning в Україні» (ІТО) спільно з Адміністративним офісом програми Twinning при Головдержслужбі.

МЕТОЮ Є ПОКРАЩИТИ ВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. Цей курс є продовженням минулорічної програми, участь у якій взяли керівники і спеціалісти 14 українських міністерств і відомств. Причому в 2009 році заявки подали майже вдвічі більше державних органів — 24, запропонували 115 кандидатів.

Відібрані після тестування учасники 120-

годинної програми були розділені на три групи, відповідно до нижчого, середнього і вищого рівнів володіння мовою. Заняття проводяться у неформальній атмосфері й сприяють не лише покращенню мовних навичок, а й зміцненню командного духу й підвищенню мотивації. Програма розширена завдяки новій ініціативі проекту «ІТО» та Адміністративного офісу програми Twinning «Навчальний клуб «Друзів Twinning в Україні». Під час занять англійською мовою обговорюються такі теми як управління часом, ведення переговорів, створення мереж тощо. Особлива увага приділяється специфічній термінології Twinning, а також процедурам, правилам і структурі Євросоюзу.

Окрім цієї навчальної програми проект ЄС «Впровадження інструменту Twinning в Україні» разом із Адміністративним офісом програми Twinning пропонує українським держав-

ним органам — бенефіціарам Twinning низку інших форм і видів навчання. Це консультації на прохання для учасників робочих груп проектів Twinning та контактних осіб у приміщеннях органів-бенефіціарів або АОП/«ІТО»; навчальна програма «Twinning англійською/навички міжособистісного спілкування» (в робочий час) для членів робочих груп органів-бенефіціарів у приміщенні державних установ; регулярні заняття для координаторів Twinning та контактних осіб у приміщенні Головдержслужби/АОП; «тренінги для тренерів», організовані централізовано для співробітників АОП та членів робочих груп органів-бенефіціарів; заняття з англійської для високопосадовців у приміщеннях органів-бенефіціарів; регулярні двотижневі тематичні тренінги (по понеділках) у рамках ініціативи «Друзі Twinning в Україні» у приміщенні проекту «ІТО». Детальніша інформація — на сайті <http://twinning.com.ua>. □

ВІДБУДУТЬСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ЗМАГАННЯ З ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Наприкінці березня в Донецьку відбулася презентація проекту «Всеукраїнське змагання з європейської інтеграції», який реалізує Донецький молодіжний дебатний центр. У ній взяли участь керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Європейської Комісії в Україні Дірк Шюбель, виконавчий директор Донецького молодіжного дебатного центру Валентина Дьомкіна та координатор проектів цієї громадської організації Андрій Донець.

МЕТОЮ ПРОЕКТУ Є ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ УКРАЇНЦІВ ПРО ВІДНОСИНИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ. Зокрема про програми фінансової та технічної допомоги, а також про можливості, що відкриваються для української молоді завдяки цим програмам.

Проект передбачає проведення всеукраїнського змагання серед школярів загальноосвітніх шкіл, яке відбуватиметься в два етапи. Перший розпочинається навесні 2009 року і відбуватиметься в мережі Інтернет, де учасники пройдуть тестування. Другий етап заплановано на осінь в Києві. Участь в ньому візьмуть команди, які наберуть найбіль-

шу кількість балів у своїй області за результатами тестування. На другому етапі визначиться одна команда-переможець. Її учасники і поїдуть на «Європейські канікули» до однієї з країн Європейського Союзу, де протягом тижня матимуть можливість познайомитись з діяльністю організацій та установ, які працюють в ЄС.

Взяти участь в змаганні можуть учні у віці від 14 років з будь-якої загальноосвітньої школи України. Команди мають складатися з трьох учнів і одного вчителя. Для участі необхідно зареєструватися на Інтернет-сайті www.europoetra.info, та у призначений день виконати завдання тесту. Переможців цього

етапу змагання в кожній області визначатиме комп'ютерна програма.

— Я вражений тим бажанням, з яким молоді українці прагнуть дізнатися якомога більше про Європейський Союз. Підтвердження цьому — мої зустрічі зі студентами, членами Євроклубів, під час яких вони демонструють свої європейські спрямування, — заявив у своєму виступі Дірк Шюбель.

Проект реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу. Детальнішу інформацію можна дізнатися в Донецькому молодіжному дебатному центрі за тел.: (062) 385 98 39; 345 77 90. □

УКРАЇНСЬКЕ СУДОЧИНСТВО ПОТРЕБУЄ НЕВІДКЛАДНОГО РЕФОРМУВАННЯ

У Києві відбулася конференція «Судова реформа в Україні: пошук рішень у світлі європейських стандартів». Організована вона була спільною програмою Європейського Союзу та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України» та проектом USAID «Україна: верховенство права».

МЕТОЮ ФОРУМУ БУЛО НАЛАГОДИТИ ДІАЛОГ І ПОРУЗУМІННЯ МІЖ РІЗНИМИ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ ЩОДО ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОВЕДЕННЯМ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ. Зокрема, щодо структури судової системи, функціонування судових органів та суддівського самоврядування, а також відбору, навчання та притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності.

Дискусія під час конференції була надзвичайно змістовною й різнобічною.

У своєму вітальному слові голова Верховного Суду України Василь Онопенко (на фото) назвав три основні проблеми, що потребують невідкладного вирішення. Це усвідомлення суспільством і політиками ролі й місця суду як найвищого арбітра у вирішенні суспільних конфліктів, утвердження в Україні цілісної судової системи, яка б функціонувала як єдиний правовий механізм, та проведення справжньої судової реформи. Вирішення існуючих проблем, на його думку, можливе за умови відповідального державницького підходу, який, однак, проявляють не всі основні носії влади.

Керівник першого відділу програм допомоги Представництва Єврокомісії в Україні Мартін Шідер наголосив, що дуже цінним в усіх європейських країнах є співробітництво між різними зацікавленими сторонами у вирішенні пов'язаних із судочинством питань. Євросоюз також сприяє в цьому низці країн, зок-

рема допомагає підвищити адміністративний та професійний рівні в судочинстві. Мартін Шідер наголосив, що для успішного співробітництва має бути вироблене чітке й консolidоване бачення українського керівництва та політичних акторів. Воно повинно базуватися на спільних європейських цінностях та відповідних стандартах.

Посол США Вільям Тейлор заявив, що чесна, незалежна, прозора та ефективна судова система є наріжним каменем демократичного суспільства, яке також сприяє економічному зростанню та інвестиціям. Тому важливо, щоб структура і організація судових

інституцій була чітко й ретельно виписана в законодавстві, а також щоб були втілені на практиці відповідні європейські стандарти.

Міністр юстиції України Микола Оніщук зауважив, що стан справ в українській судовій системі вимагає її термінового реформування. На його думку, судочинство швидкими темпами втрачає найголовніше, заради чого існує — рівень довіри суспільства.

— Слід терміново впроваджувати скоординовані системні заходи, які врешті-решт дозволють поліпшити не лише процес відправлення правосуддя, але й саму систему вітчизняного судочинства в цілому, — сказав він. □

ПРОЙШОВ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДЕНЬ ПРОГРАМИ ТЕМПУС

У Києві пройшов Інформаційний день програми Темпус. Організовано його було Національним Темпус-офісом в тісній співпраці з Представництвом Європейської Комісії в Україні, Міністерством освіти та науки та Київським міським педагогічним університетом імені Б. Грінченка.

Він надав можливості вищим навчальним закладам ознайомитися з перспективами участі в другому конкурсі програми Темпус IV та дізнатися про організаційно-технічні аспекти процесу відбору та запровадження проектів. Присутнім також розповіли про результати участі українських вищих навчальних закладів у першому конкурсі програми та про інші програми у сфері вищої освіти, що фінансуються ЄС і здійснюються в Україні. Зокрема, про Еразмус

Мундус II та «Еразмус Мундус: вікно зовнішнього співробітництва». Про останню розповіла керівник сектору освіти Представництва Єврокомісії в Україні Віра Рибак.

Програма Темпус IV розпочалася 2007 року і розрахована на період до 2013-го. Її метою є формування області співробітництва у сфері вищої освіти та сприяння добровільній інтеграції систем вищої освіти, зокрема для досягнення цілей Болонського процесу. Програма охоплює 26 країн-партнерів на Західних Балканах, у Східній Європі та Центральній Азії, а також в Ізраїлі.

Детальнішу інформацію про програму можна знайти на сайті <http://ec.europa.eu/tempus>.

СТАРТУВАВ ПРОЕКТ, СПРЯМОВАНИЙ НА ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ НА СЕЛІ

У Міністерстві аграрної політики України відбулося відкриття проекту «Виконання Україною зобов'язань щодо членства у СОТ та реалізації Європейської політики сусідства у сільськогосподарському секторі», фінансованого ЄС. Мета його полягає у сприянні тіснішій співпраці між Україною та Євросоюзом і гармонізації українських стандартів з вимогами СОТ завдяки застосуванню секторального підходу для вирішення проблем сільського господарства та розвитку сільських територій.

УЧАСТЬ В ОФІЦІЙНОМУ ВІДКРИТТІ ПРОЕКТУ ВЗЯЛИ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ВАЛЕНТИНА ЗАВАЛЕВСЬКА, ВИКОНУЮЧИЙ ОБОВ'ЯЗКИ ГОЛОВИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ ДІРК ШЮБЕЛЬ, ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ВАЛЕРІЙ П'ЯТИЦЬКИЙ, КЕРІВНИК ПРОЕКТУ БОГДАН ДРОЗДОВСЬКИЙ, ІНОЗЕМНІ ЕКСПЕРТИ, ЯКІ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗАЙМАТИМУТЬСЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПРОЕКТУ В УКРАЇНІ, А ТАКОЖ ПРЕДСТАВНИКИ ПІЛОТНИХ ОБЛАСТЕЙ.

Проект реалізовуватиметься в декількох напрямках, а саме: безпека продуктів харчування, розвиток ринкової інфраструктури, розвиток сільської місцевості, а також зміцнення потенціалу Міністерства аграрної політики України.

Саме залучення української сторони до координування різними компонентами проекту є його головною особливістю. Ще однією характерною рисою проекту є застосування комбінованого підходу до вирішення проблем сільського господарства та розвитку сільських територій завдяки матеріально-технічній підтримці. Зокрема, після завершення проекту Україна отримає сучасне обладнання для прогнозування врожаю (систему MARS) та устаткування для ветеринарних лабораторій.

Проект розрахований на 38 місяців. Окремі його компоненти будуть реалізовані у АР Крим, Черкаській, Одеській, Херсонській, Львівській, Полтавській та Дніпропетровській областях. Загальна вартість проекту складає 4,7 млн євро. □

ОРГАНІЗОВАНО СЕМІНАР ДЛЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ПРОЕКТ ЄС «СПІВПРАЦЯ ЩОДО ДОВКІЛЛЯ ЧОРНОГО МОРЯ» ПРОВІВ У КИСВІ МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЧОРНО-

МОРСЬКОГО РЕГІОНУ «ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ ЩОДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ЧОРНОГО МОРЯ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ З ОГЛЯДУ НА РЕГІОНАЛЬНУ ЗУСТРІЧ СТОРІН».

Метою було обговорення та схвалення платформи неурядових організацій з Болгарії, Грузії, Росії, Румунії, Туреччини, України щодо відновлення та захисту довкілля Чорного моря та ствердження сталого розвитку прибережних територій в контексті імплементації Бухарестської конвенції та її документів, таких як Стратегічний план дій, Протокол про захист морського середовища Чорного моря від забруднення з наземних джерел.

Участь у семінарі взяли понад 50 учасників з більш як 40 організацій, а також дипломати з Представництва Європейської Комісії в Україні та Постійного секретаріату Чорноморської комісії в Стамбулі. Вони обговорили виконання і перспективи перегляду Бухарестської конвенції та інших ключових документів. Було підготовлено рекомендації національним урядам причорноморських країн і заяву неурядових організацій до конференції сторін Бухарестської конвенції, яка відбудеться 15–17 квітня в Болгарії. □

РОЗПОЧАТО ДИСКУСІЮ ПРО РОЛЬ АГЕНЦІЙ ЄВРОСОЮЗУ

У березні в Страсбурзі
Європейська Комісія, Європарламент і Рада ЄС розпочали формальну дискусію щодо ролі
й місця в Союзі європейських агенцій. Їх в Євросоюзі понад 30.

— Агенції зіграли в ЄС важливу роль і протягом багатьох років зробили цінний внесок, — заявила Віце-президент Європейської Комісії Марго Валлстром. — Але ми можемо покращити їх діяльність, і я задоволена, що вперше три інституції домовилися сісти разом і досягти консенсусу в цьому питанні.

Європейські агенції розташовані в різних країнах-членах. Для багатьох громадян вони є найближчим представництвом ЄС. Їхні завдання різні — деякі беруть участь у процесі

прийняття рішень Союзу через проведення експертних, інші ухвалюють власні рішення, які стосуються стандартів ЄС, або допомагають в імplementації його політик. Однак досі немає загального бачення щодо їхньої позиції в Союзі. Це утруднює ефективну роботу.

У Повідомленні «Європейські агенції — дорога вперед» в березні 2008 року Єврокомісія запропонувала Європарламенту і Раді міжінституційні дебати. І за рік вони розпочалися. Міжінституційна робоча група займа-

тиметься такими питаннями як фінансування агенцій, нагляд за ними і менеджмент. Після березневої зустрічі робота буде продовжена на технічному рівні.

Нижче подаємо таблицю з назвами всіх агенцій Євросоюзу та місцем їхнього розташування. Виходить вражаюча картина широти діяльності ЄС: добре видно, що в Європі він є скрізь і в усіх сферах, і саме агенції багато в чому забезпечують ефективність цього гігантського механізму. ■

Агенція	Розташування	Агенція	Розташування
Агенція Співтовариства з контролю за рибальством, CFCA	Віго, Іспанія	Європейська залізнична агенція, ERA	Валенсьєнн, Франція
Офіс Співтовариства з розмаїття рослин, CHVO	Ангер, Франція	Європейська тренінгова фундація, ETF	Турін, Італія
Європейська агенція з безпеки та охорони здоров'я на роботі, EU-OSHA	Більбао, Іспанія	Офіс з гармонізації на внутрішньому ринку, ONIM	Аліканте, Іспанія
Європейська агенція з менеджменту і операційного співробітництва на зовнішніх кордонах (FRONTEX)	Варшава, Польща	Центр перекладів інституцій ЄС, CdT	Люксембург, Люксембург
Європейська агенція з авіаційної безпеки, EASA	Кельн, Німеччина	Європейська агенція з питань оборони, EDA	Брюссель, Бельгія
Європейський центр з запобігання й контролю за серцевими захворюваннями, ECDC	Солна, Швеція	Інститут ЄС з безпекових доліджень, ISS	Париж, Франція
Європейський центр розвитку професійних тренінгів, CEDEFOP	Салоніки, Греція	Супутниковий центр ЄС, EUSC	Мадрид, Іспанія
Європейська хімічна агенція, ECHA	Гельсінки, Фінляндія	Європейський поліцейський коледж, CEPOL	Гемпшир, Велика Британія
Європейська агенція з довкілля, EEA	Копенгаген, Данія	Європейський поліцейський офіс, EUROPOL	Гаага, Нідерланди
Європейська агенція з продуктової безпеки, EFSA	Парма, Італія	Департамент ЄС з судового співробітництва, EUROJUST	Гаага, Нідерланди
Європейська фундація з покращення умов життя і праці, EUROFOUND	Дублін, Ірландія	Європейська виконавча агенція з освіти, аудіовізуальних справ і культури, EACEA	Брюссель, Бельгія
Агенція ЄС з фундаментальних прав, FRA	Відень, Австрія	Виконавча агенція Європейської дослідницької ради, ERC	Брюссель, Бельгія
Європейська наглядова агенція глобальної навігаційної супутникової системи, GSA	Брюссель, Бельгія	Виконавча агенція з конкурентності й інновацій, EACI	Брюссель, Бельгія
Європейська агенція з безпеки мореплавства, EMSA	Ліссабон, Португалія	Виконавча агенція з питань здоров'я та споживачів, EAHN	Люксембург, Люксембург
Європейська медична агенція, EMA	Лондон, Велика Британія	Виконавча дослідницька агенція, REA	Брюссель, Бельгія
Європейський моніторинговий центр з наркотиків і схильності до наркотиків, EMCDDA	Ліссабон, Португалія	Виконавча агенція Транс-європейської транспортної мережі, TEN-T EA	Брюссель, Бельгія
Європейська агенція з мереж та інформаційної безпеки, ENISA	Кріт, Греція	Об'єднання для енергії (агенція Євроатому)	Барселона, Іспанія

ЄВРОСОЮЗ ВИДІЛЯЄ ДОДАТКОВІ КОШТИ НА ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Економічна криза, енергетична безпека, Східне партнерство та боротьба з глобальним потеплінням були головними темами березневої Європейської Ради — саміту Євросоюзу.

Президент Польщі Лех Качинський (зліва на передньому плані) і прем'єр-міністр цієї країни Дональд Туск (праворуч). Польща разом зі Швецією була ініціатором Східного партнерства.

ЛІДЕРИ КРАЇН — ЧЛЕНІВ ЄС УХВАЛИЛИ ДЕКЛАРАЦІЮ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ ЩОДО СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА, ЯКУ ПОДАЄМО НИЖЧЕ.

На прес-конференції за підсумками саміту міністр закордонних справ головуючої в ЄС Чехії Карел Шварценберг зазначив, що дебати щодо Східного партнерства були дуже інтенсивними, але у підсумку вдалося досягнути результату.

— Це важливий результат не тільки для наших східних партнерів, але й для самого ЄС, оскільки ми хочемо співпрацювати з надійними партнерами, — зауважив він.

Природно, що багато уваги лідери Євросоюзу приділили економічним справам. Зок-

рема, вдвічі збільшили можливість Єврокомісії надавати кредити на підтримку платіжного балансу країнам — членам ЄС, що не входять до еврозони. Тепер ця сума становить 50 млрд євро. Такі кредити Єврокомісія уже надала Угорщині та Латвії на загальну суму 9,6 млрд євро, а також розглядає заявку Румунії.

Крім того, лідери країн ЄС домовилися збільшити відрахування до Міжнародного валютного фонду до 75 млрд євро.

Також Європейська Рада дійшла згоди щодо використання 5 млрд євро, запропонованих раніше Єврокомісією на енергетичну інфраструктуру та розвиток сільського господарства.

Багато уваги приділено майбутній Копенгагенській конференції з питань протидії змінам клімату. «Європейський Союз залишається відданим продовженню його лідируючої ролі у виробленні глобальної і всеосяжної кліматичної угоди в Копенгагені у грудні 2009 року, покликаної обмежити глобальне потепління двома градусами. Щодо цього Європейська Рада повторює зобов'язання ЄС щодо зменшення викидів на 30% як її внесок у таку угоду за умови, що інші розвинені країни візьмуть подібні зобов'язання щодо зменшення викидів і що передові країни, які розвиваються, також зроблять адекватний внесок відповідно до їх відповідальності й можливостей».

ДЕКЛАРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ ЩОДО СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

1. Підтримка стабільності, належного управління та економічного розвитку східноєвропейських сусідів має стратегічну вагу для Європейського Союзу. Тому ЄС дуже зацікавлений у розвитку дедалі тісніших відносин з його східними партнерами: Вірменією, Азербайджаном, Белоруссю, Грузією, Молдовою та Україною. Пропозиції Євросоюзу щодо амбітного Східного партнерства, яке буде започатковане з цими країнами, слугує таким цілям.

Східне партнерство суттєво зміцнить політику ЄС щодо його східних партнерів шляхом створення необхідних умов для політичної асоціації й подальшої економічної інтеграції між Євросоюзом та його східними партнерами через розвиток специфічного східного виміру Європейської політики сусідства. Щоб досягти цього, Східне партнерство підтримуватиме політичні та соціо-економічні реформи, сприятиме зближенню з Європейським Союзом. Водночас Східне партнерство допомагатиме побудові довіри та розвитку тісніших зв'язків між шістьма східними партнерами.

2. Робота в рамках Східного партнерства просуватиметься без завдання шкоди прагненням країн, які братимуть в ньому участь, щодо їхніх майбутніх відносин з ЄС. Східне партнерство працюватиме на принципах «спільного майна», диференціації та умовності. Спільні цінності, включаючи демократію, верховенство права, повагу до прав людини будуть ключовими, так само як принципи ринкової економіки, сталого розвитку та належного управління. Зростаюче залучення Європейського Союзу буде відповідати головним цілям Східного партнерства, залежно від прогресу кожного партнера. Збільшення фінансової підтримки відповідно до пропозицій Єврокомісії з виділення 600 млн євро на період до 2013 року покриватиметься з ресурсів, наявних у рамках багаторічного фінансового планування, включаючи адекватні відхилення.

3. Буде ефективне взаємоповнення між Східним партнерством й існуючими регіональними ініціативами щодо сусідів ЄС, особливо з Чорноморською синергією. Європейська Рада підкреслює відданість Євросоюзу зміцненню Чорноморської синергії й підтримці її імплементації, зазначаючи, що вона фокусується на регіональному співробітництві в чорноморському регіоні, тоді як Східне партнерство фокусується на наблизненні країн до ЄС і зміцнюватиме їхні зв'язки з Європейським Союзом. Східне партнерство також буде розвиватися паралельно з двостороннім співробітництвом між ЄС та третіми країнами.

4. Двостороннє співробітництво в рамках Східного партнерства повинно забезпечувати фундамент для нових угод про асоціацію між Євросоюзом і тими партнерами, які зробили достатній прогрес у напрямку принципів і цілей, виписаних вище у параграфі 2, і які бажають і можуть виконувати взяті зобов'язання, включаючи започаткування, або поставлення такої мети, як глибока та всеосяжна зона вільної торгівлі. Програма ЄС з розбудови інституцій допомагатиме країнам-учасникам покращити їхню адміністративну спроможність. Східне партнерство розвиватиме мобільність громадян країн-партнерів через полегшення візових процедур та угод про реадмісію. ЄС, у відповідності з Глобальним підходом до міграції, повинен також здійснити поступові кроки в напрямку цілковитої візової лібералізації як мети на довгострокову перспективу для індивідуальних країн-учасниць і на базисі окремого підходу, який передбачає, що виконуються умови добре керованої та безпечної мобільності. Східне партнерство має на меті зміцнення співробітництва з енергетичної безпеки для всіх учасників, з огляду на довготермінові постачання енергії та транзит, зокрема через краще регулювання та енергетичну ефективність. Це надасть у розпорядження країн-партнерів досвід ЄС у розвитку соціальних та економічних політик.

5. Багатосторонні рамки Східного партнерства забезпечать співробітництво і діалог, які служитимуть цілям партнерства. Це повинно діяти на основі спільних рішень країн — членів ЄС та східних партнерів, без нанесення шкоди автономії Євросоюзу в ухваленні рішень.

Європейська Рада пропонує проводити регулярні зустрічі раз на два роки на рівні глав держав і урядів Східного партнерства, і раз на рік на рівні міністрів закордонних справ. Чотири тематичні платформи повинні бути започатковані відповідно до головних сфер співробітництва (демократія; належне управління і стабільність; економічна інтеграція та зближення з політиками ЄС; міжлюдські контакти). Європейська Рада також підтримує започаткування флагадських ініціатив, щоб дати імпульс та конкретний зміст партнерству. ЄС сподівається на якнайшвидшу дискусію щодо цього з партнерами.

Треті країни зможуть час від часу брати участь в конкретних проектах Східного партнерства, його діяльності та досягненні головних цілей.

6. Східне партнерство залучатиме цілу низку учасників, включаючи міністерства та агенції, парламенти, громадянське суспільство, міжнародні організації, фінансові інституції та приватний сектор.

7. На основі цієї декларації Євросоюз проведе необхідні консультації зі східними партнерами з огляду на підготовку Спільної декларації щодо Східного партнерства, яка буде схвалена на присвяченому започаткуванню ініціативи саміті 7 травня 2009 року. Європейська Рада очікує старту Східного партнерства як спільного прагнення з партнерами, будучи впевненою в тому, що ця ініціатива просуватиме належне управління, покращуватиме добробут та зміцнюватиме стабільність, приноситиме тривалі й очевидні вигоди для громадян усіх країн-учасниць. □

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу і прем'єр-міністр Нідерландів Ян-Петер Балкененде.

«УКРАЇНА МАЄ ВСІ МОЖЛИВОСТІ ОТРИМУВАТИ ВИГОДИ ВІД СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА»

Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер виступила із промовою «Російсько-українська газова криза — що далі?» в Королівському інституті міжнародних справ у Лондоні. Подасмо цей виступ у скороченому вигляді.

— Сьомого січня 6 країнам — членам ЄС і 6 європейським державам, які не є членами Союзу, було припинено або суттєво скорочено постачання газу з Росії через Україну. Це був безпрецедентний випадок, який поставив під питання надійність їх як країни-постачальника і транзитної країни. Криза викликала дискусію щодо того, як краще забезпечити нашу зовнішню енергетичну безпеку й будувати відносини зі східними сусідами.

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА

Перша газова криза в 2006 році в Україні вже стала для нас нагадуванням про слабкість енергетичної безпеки ЄС. Ми відповіли конкретними справами щодо зміцнення нашої позиції. Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу працював над просуванням так званого енергетично-кліматичного пакета, який вивів ЄС у лідери зі зменшення викидів і розвитку поновлювальних джерел енергії, частку яких ми маємо довести до 20% до 2020 року. Мій колега, Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Піє-

балгс боровся за ухвалення 3-го енергетичного пакета, щоб краще інтегрувати наш ринок і таким чином посилити нашу енергетичну безпеку. Я зробила своїм пріоритетом диверсифікацію джерел енергопостачання та їхніх маршрутів.

Ми покращили енергетичне співробітництво з партнерами в усьому світі, підписавши нові угоди з Казахстаном, Туркменістаном, Азербайджаном і Україною на сході, Єгиптом, Йорданією і Марокко на півдні. Йде робота над угодами з Алжиром, Лівією та Іраком. Ми допомогли створити клімат для нових енергетичних коридорів — з Центральної Азії до Європи через Каспійське море і далі через газопровід «Набукко»; з Африки через Магреб в ЄС через Арабський газопровід. І фокусуємося на інфраструктурних проєктах для газу і електроенергії.

Січневі події зміцнили нашу рішучість продовжувати цю роботу. Ми не хочемо замінити Росію — вона залишатиметься першим постачальником на середньострокову й, можливо, довгострокову перспективу. Але нам треба реально дивитися на речі. Багато говорять про нашу енергетичну залежність від Росії, але правильніше говорити про енергетичну незалежність. ЄС може бути залежним від Росії на 25% щодо поставок газу й нафти, але 70% своїх доходів «Газпром» отримує від нас.

Це заохоче обидві сторони до побудови міцних і передбачуваних відносин. Ключовими є принципи взаємності, прозорості та пропорційності. Ми хочемо продовження нашого діалогу з Росією щодо розв'язання енергетичних питань, досягнення домовленостей стосовно взаємних зобов'язань, які ґрунтуються на цих принципах, включаючи й нову угоду між ЄС і Росією, яка перебуває зараз у процесі переговорів.

Росія також має виходити з новими ідеями, як от амбітні (хоча ще досі не повністю оцінені) пропозиції щодо започаткування переговорів з нового міжнародного енергетичного договору. Ми відкриті до обговорення нових ідей і очікуємо почути більше деталей. Одна з наших цілей — зберегти те, що було досягнуто через Енергетичну хартію.

В короткій перспективі ми маємо здійснити практичні кроки, щоб убезпечитися від повторення зимових подій. Це означає міцніші механізми раннього попередження й домовленості про принципи вирішення конфліктів. Якщо проблеми виникають, то має продовжуватися постачання газу, якщо навіть рішення ще в процесі пошуку. Ми також маємо прагнути до довгостроковості, прозорості та передбачуваності ключових транзитних шляхів в ЄС.

Є й інші уроки, які маємо винести з січневої кризи. Найважливіший — ми повинні реагувати солідарно, з усвідомленням нашої цінності як покупців.

СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО

Січнева газова криза також засвідчила, наскільки важливо для ЄС мати стабільні й передбачувані відносини з його сусідами. Нам потрібні партнери, чиє керівництво поважає контракти і управляє ключовими секторами прозоро.

Наступного тижня країни-члени схвалить пропозицію Комісії щодо Східного партнерства з Вірменією, Азербайджаном, Білоруссю, Грузією, Молдовою та Україною. Воно містить наші пропозиції щодо амбітної програми інституційного будівництва: посилення Європейської політики сусідства і надання інтенсивнішої допомоги важливим реформам для миру, стабільності, добробуту та безпеки.

Східне партнерство оперуватиме на різних рівнях. Наприклад, в енергетичній сфері воно передбачатиме:

- 1) міцну двосторонню підтримку зміцненню енергетичної безпеки кожної країни, враховуючи різні потреби: залежних від російського газу Вірменії чи Молдови, транзитних Грузії чи України і постачальника — Азербайджану;
- 2) багатостороннє співробітництво для покращення раннього оповіщення й готовності до кризи;
- 3) ініціативи з диверсифікації джерел енергопостачання в ЄС та транзитних шляхів і пропаганда зеленої енергетики.

Але енергетична безпека є лише однією частиною. Поглиблення двосторонніх відносин між Євросоюзом та його східними партнерами залежатиме від прогресу в царині демократії, верховенства права та прав людини. Ті, що здобудуть у цьому успіхи, матимуть тісніше політичне партнерство з ЄС — у формі угоди про асоціацію.

Побудова їхніх відносин з Євросоюзом має бути вулицею з двома напрямками руху. Вони хочуть вільнішої торгівлі й полегшення візового режиму. ЄС прагне заохотити реформи. Ми можемо досягти реального прогресу щодо угод про зону вільної торгівлі з тими країнами, які справді готові відкритися для конкуренції. І ми можемо полегшити в'їзд громадянам лише тих держав, які мають певні стандарти безпеки документів для подорожей, належним чином охороняють кордони й підписали з нами угоди про реадмісію.

Нам треба мати волю йти назустріч ключовим бажанням партнерів. Це означає відкрит-

тя наших ринків товарів для нових конкурентів, дозвіл для приїзду робітників з цих країн, якщо відповідних професій бракує на нашому ринку праці. Це також означає витрачання грошей платників податків ЄС на ці ініціативи.

Ми багато просимо, і маємо бути готовими дати навізаєм. Це не філантропія, це європейська зовнішня політика XXI століття. Віднаходячи унікальні інструменти ЄС, ми намагаємося досягти нового, інноваційного стилю партнерства з країнами, які постали з комуністичного минулого. Якщо ми залишимося амбітними і в тому що надаємо, і в тому, що намагаємося отримати — Східне партнерство принесе дивіденди стабільності й добробуту європейських громадян наступних поколінь.

УКРАЇНА

Україна є тим учасником Східного партнерства, який традиційно був попереду інших — і в своїх досягненнях, і в пропози-

ціях з боку ЄС. Проте нещодавня криза посилює враження стосовно розгубленості та інертності керівництва України через суперечливі повідомлення, які надходили з Києва. Важливо, щоб керівництво мало єдину позицію і дотримувалося її.

Україна має всі можливості отримувати вигоди від Східного партнерства — і щодо двостороннього виміру, і в багатосторонньому форматі. Але це вимагає обов'язковості, послідовності й рішучості на всіх рівнях. Минулими роками було досягнуто суттєвого прогресу, однак треба поновити зусилля — особливо з огляду на нинішню фінансову й економічну кризу, яка боляче вдарила по Україні. Ключовими є конституційна та судові реформи, зусилля щодо боротьби з корупцією. З економічної точки зору надзвичайно важливим є виконання умов для отримання кредиту МВФ в 16,4 млрд доларів. Так само і покращення бізнесового та інвестиційного клімату. Все це потребуватиме справжнього лідерства. □

ХІЛЛАРІ КЛІНТОН ВИСОКО ОЦІНИЛА

РОЛЬ ЄВРОСОЮЗУ

Новий держсекретар США Хілларі Клінтон

у березні вперше на нинішній посаді відвідала Брюссель. Вона очолила американську делегацію на засіданні Трійка ЄС–Сполучені Штати.

СЕРЕД ГОЛОВНИХ ТЕМ ЗУСТРІЧІ БУЛИ ПІДГОТОВКА САМІТУ ЄС–США; ВІДНОСИНИ З РОСІЄЮ, АФГАНІСТАНОМ, ІРАНОМ, СИТУАЦІЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ, ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА, ЗМІНИ КЛІМАТУ. Хілларі Клінтон також взяла участь у заході під назвою «Наступне покоління бере слово» (на фото), який відбувся в Європарламенті.

Більшість з учасників зустрічі — молоді співробітники інституцій ЄС. Під час своєї промови Хілларі Клінтон високо оцінила європейську інтеграцію.

— Європа сьогодні багатьма бачиться як диво, — сказала держсекретар США. Вона додала, що Євросоюз забезпечив «найдовший період миру від часів Римської Імперії», водночас країни ЄС ніколи досі не жили з таким рівнем добробуту і безпеки.

Говорячи про США, Хілларі Клінтон заявила: незважаючи на передбачувані труднощі попереду, нова адміністрація налаштована оптимістично. Держсекретар визнала, що можуть бути проблеми з Китаєм, Індією, Індонезією та деякими іншими країнами щодо підтримки міжнародної угоди з боротьби зі

змінами клімату, яка має бути укладена у грудні в Копенгагені.

Щодо Росії Хілларі Клінтон висловила задоволення рішенням Північноатлантичного альянсу наповнити новим змістом діяльність Ради

НАТО–Росія, яка була заморожена через війну у Грузії в серпні минулого року. Вона додала, що Вашингтон і Москва досі мають значні розбіжності, зокрема щодо перспектив вступу до Альянсу України та Грузії. □

«ВІТРОВА ЕНЕРГЕТИКА МАЄ БЛИСКУЧЕ МАЙБУТНЄ»

У березні в Марселі (Франція) пройшла Європейська конференція з вітрової енергетики. Відкрив її Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пісбалгс. Він дав огляд ситуації, яка є нині у вітровій енергетиці в ЄС. Подасмо його промову у скороченому вигляді.

— Минула газова криза стала нагадуванням про те, що енергетична безпека просто так не дарується. Вітрова енергія може бути важливим внеском у покращення безпеки постачань енергії в Європі, і статистика це демонструє: в 2008 році вітрових потужностей було встановлено більше, ніж будь-яких інших генеруючих технологій. Вітрова енергія стає головним напрямком, і ця тенденція наступними роками міцнішатиме.

Зауважу, що 5 березня було побито рекорд із виробництва вітрової енергії в Іспанії — вироблено близько 11 200 мегават, тобто 29,5% від загального обсягу споживання енергії в країні на той день. Це вражає. Однозначно, досягнення подібних результатів вимагає інвестицій, але наука існує. До кінця цього року іспанський енергетичний оператор RED Electrica вироблятиме майже чверть своєї продукції з поновлювальних джерел.

Успіхи вітрової енергетики не означають, що немає потреби в належному, сприятливому законодавстві для неї. У цьому відношенні 2008-й був видатним роком. На конференції торік я окреслив недавні пропозиції Єврокомісії щодо нової директиви, спрямованої на розвиток поновлювальної енергії. На сьогодні директива політично погоджена і скоро буде формально схвалена. Це велике досягнення, яке найближчими роками впливатиме і на вітрову індустрію. Надзвичайно важли-

вою в цьому успіху була роль французького Президентства, також дуже конструктивною є роль Європарламенту. Добре залучені до роботи ключові гравці ринку, особливо Європейська асоціація вітрової енергетики.

Найважливіше, що нова директива забезпечить впевненість щодо напрямку і швидкості, з якою ми рухатимемося до поновлювальної енергетики. Всі країни-члени зараз мають законодавчо зобов'язуючі цілі щодо частки енергетичного споживання, яка має надходити від таких джерел до 2020 року. Цілі у різних державах відрізняються, але одне є ясним: вітер гратиме важливу роль у їхньому досягненні.

Впевненість прийде не лише від наявності таких цілей, але також і від національних планів дій з поновлювальної енергетики, які країни-члени підготують. Це будуть ключові інструменти для інвесторів, оскільки забезпечать прозоре, різностороннє бачення того, як досягти цілей 2020 року — включаючи розрахунки, скільки яких технологій слід буде використати. Мої служби зараз готують зразок цього документа, який буде схвалено в червні цього року Комісією. Після того країни-члени повинні виробити проекти своїх планів і оприлюднити їх до червня 2010 року.

Крім елементів, призначених для поглиблення впевненості девелоперів та інвесторів,

директива містить міцніші й чіткіші зобов'язання країн-членів щодо зменшення адміністративного тягаря та інших перешкод, які надто часто стримують гарні проекти з поновлювальної енергетики. Але я хотів би також підкреслити інший елемент: нова директива зобов'язує країни-члени вживати належних кроків для розвитку інфраструктури з передачі та розповсюдження енергії, «...щоб дозволити безпечно оперування енергетичних систем, оскільки це забезпечує подальший розвиток виробництва енергії з поновлювальних джерел». Іншими словами, країни-члени мають наслідувати приклад Іспанії, і готувати їхні енергосистеми до масштабної інтеграції енергії з поновлювальних джерел.

Питання енергетичних систем є важливим для вітрової енергетики, але стане ще важливішим у майбутньому. Це також є причиною того, що Комісія в її Другому стратегічному енергетичному огляді від листопада 2008 року визначає низку ключових інфраструктурних проектів як пріоритети на найближчі роки. Серед них — Середземноморське енергетичне коло і офшорні енергетичні системи в північно-західній частині Європи. Започаткування цієї інфраструктури вимагатиме величезних фінансових, технічних, політичних та людських ресурсів — настільки багато, що на цій ранній стадії можливо правильніше казати навіть про «бачення», а не про «проекти». Але бачення має змальовувати контури реальності, і Комісія готова грати свою роль у цьому. До кінця 2010 року ми представимо повідомлення щодо кожної з цих двох ініціатив. Водночас нам потрібне залучення всіх гравців у пошук шляху від бачення до реальності.

Звичайно, багато хто нині замислюється: якою буде світова економічна ситуація і як зачепить сектор вітрової енергетики фінансова криза? Я персонально більше оптиміст. Звичайно, брак кредитів, низькі ціни на нафту та нестабільність на ринках не можуть не зачепити вітроенергетичний сектор — я знаю, що це є, навіть ключові промислові гравці скорочують робочі місця. Але мій оптимізм базується на тому, що вітрова енергетика — це сектор, який має міцний фундамент. Сьогодні існує невизначеність щодо багатьох речей, але дві є очевидними: попит на електроенергію найімовірніше наступними десятиліттями зростатиме, а пот-

реба протистояти змінам клімату вестиме до навіть жорсткіших вимог щодо способів виробництва електрики.

Вітрова енергетика може вирішити обидва ці питання, і навіть є серед найефективніших варіантів з точки зору коштів.

Але ми не повинні заспокоюватися нинішнім лідерством ЄС у вітрових технологіях і зупинити інновації. Наприклад, треба націлюватися на виробництво протягом наступного десятиліття вдвічі потужніших за сьогоднішні вітрових турбін — 10-мегаватних. Комісія вже підтримує проект, який розробляє концепцію для таких машин, конкретні прототиби й дослідні зразки мають бути отримані 2015 року. Торік розпочалися випробування 7-мегаватної турбіни в Бельгії.

Нільс Бор сказав: «Прогнозувати дуже важко, особливо щодо майбутнього». Однак я впевнений, що європейський сектор вітрової енергії має блискуче майбутнє, якщо використаємо можливості, що лежать перед нами. Як сказав Алан Кей, кращий спосіб передбачити майбутнє — в нього інвестувати. Отже, робіть це. ■

ПОГОДЖЕНО ПАКЕТ З ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

Чеське президентство та Індустріальний комітет Європарламенту досягли в березні компромісу щодо параметрів остаточної лібералізації ринків газу та електрики в ЄС. Очікується, що ЄП проголосує за відповідний законодавчий пакет наприкінці квітня або на початку травня.

СЕРЕД ІНШОГО, НОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО МАЄ ПОКРАЩИТИ ПРАВА СПОЖИВАЧІВ. Вони зможуть міняти постачальника газу чи електрики протягом трьох тижнів і безплатно; отримувати остаточний рахунок щонайпізніше через шість тижнів після переключення на іншого постачальника; отримувати всі відповідні дані щодо споживання газу й електрики; матимуть незалежні механізми щодо ефективного розгляду скарг і позасудових вирішень, такі як енергетичний омбудсмен; отримуватимуть компенсації, якщо рівень сервісу незадовільний; отримуватимуть інформацію про їхні права на чеках і веб-сайтах компаній. Єврокомісія у зв'язку з запровадженням нового законодавства має розробити Таблицю споживача енергії, в якій буде практична інформація щодо прав.

Також до нового законодавства буде внесено спеціальні механізми захисту вразливих верств споживачів. Країни — члени ЄС повинні будуть вжити належних заходів для боротьби з енергетичною бідністю, таких як Національні плани енергетичних дій.

Також передбачено створення Агенції ЄС зі співробітництва енергетичних регуляторів, яка буде виробляти незобов'язуючі рекомендації. Але Єврокомісія повинна буде ухвалити обов'язкову для країн-членів мережу кодів — наприклад, щодо процедури в надзвичайних ситуаціях — базованих на вказівках агенції. Коди імплементуватиме Європейська мережа операторів системи трансмісії для електрики та газу, яку також мають започаткувати. ■

В ЄС ДОПОМАГАЮТЬ МАЛИМ І СЕРЕДНІМ ПІДПРИЄМСТВАМ

Європейська Комісія намагається посприяти малим і середнім підприємствам ЄС у доступі до ринків третіх країн. Особливо це важливо в умовах нинішнього економічного спаду.

ЗАРАЗ В ЄВРОСОЮЗІ Є 23 МЛН МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ. ВОНИ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ 99% КОМПАНІЙ ЄС, АЛЕ ЛИШЕ 3% ЇХ ЕКСПОРТУЮТЬ ТОВАРИ І ПОСЛУГИ ЗА МЕЖИ СОЮЗУ. Про можливі шляхи покращення ситуації йшлося на конференції високого рівня, організованій Віце-президентом Єврокомісії з питань підприємництва та промисловості Гюнтером Ферхойгеном (на фото) і Комісаром ЄС з питань торгівлі Катрін Ештон. Участь у форумі взяли понад 150 представників організацій МСП, Європарламенту, країн-членів та інших зацікавлених структур.

— Наша торговельна політика покликана допомогти бізнесам різних розмірів, включаючи малі та середні підприємства. Вони є кров'ю нашої економіки, — йдеться в спільній заяві Гюнтера Ферхойгена та Катрін Ештон. — Ми сповнені рішучості допомогти їм у відкритті ринків та зменшенні бар'єрів, перед якими постають багато підприємств, намагаючись робити бізнес за кордоном.

Водночас в Євросоюзі створено новий веб-портал «Ваша Європа — бізнес» (<http://europa.eu/youreurope/business>), покликаний сприяти малим та середнім підприємствам у їхньому бізнесі в інших країнах-членах Союзу. Портал є частиною імплементації Акту з ма-

лого бізнесу. Сайт допомагає МСП скористатися можливостями торгівлі або надання послуг в інших країнах-членах. На ньому можна знайти відповіді, наприклад, на запитання: «Як зареєструвати компанію в Нідерландах?», «Які дозволи потрібні, щоб продати продукти в Італії?» «Що повинен підприємець знати про оподаткування в Польщі або трудове законодавство в Німеччині?»

Портал також пропонує прямий доступ до електронних урядових служб (таких як повернення ПДВ) і онлайн-адміністративних процедур в країнах-членах і дає компаніям короткий опис служб з підтримки бізнесу у вибраній країні — наприклад, про місцеві відділення Європейської мережі підприємств.

Вся інформація наявна на англійській мові і офіційній мові будь-якої обраної країни. Переклад на інші мови (німецьку, французьку чи мови важливих сусідніх країн) буде доступним на сайті пізніше. □

ПДВ НА ДЕЯКІ ПОСЛУГИ МОЖЕ БУТИ МЕНШИМ

Міністри з питань економіки та фінансів ЄС досягли компромісу щодо можливості застосування зменшеної ставки податку на додану вартість на ряд послуг. Також було визначено сфери послуг, на які можуть розповсюджуватися знижені ставки ПДВ.

ДО НИХ, ЗОКРЕМА, ВІДНЕСЕНІ ПОСЛУГИ З РЕМОНТУ ВЕЛОСИПЕДІВ, ВЗУТТЯ, ШКІРЯНИХ ВИРОБІВ, ОДЯГУ, З ПРИБИРАННЯ В БУДИНКАХ ТА МЙКИ ВІКОН, З ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРИМИ ТА ДІТЬМИ, ПЕРУКАРСЬКІ ПОСЛУГИ, РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС.

На сьогодні країни — члени ЄС повинні застосовувати ставку податку на додану вартість

не менше ніж 15%. Відповідно до схваленого міністрами рішення, ставка ПДВ на визначені сфери послуг може знижуватися до 5,5%.

Питання зниження ПДВ було непростим. Деякі країни-члени висловлювали побоювання, що різна величина податку може призвести до надто великої різниці цін в країнах-членах. Наприклад, розділилися позиції Фран-

ції, яка активно пробивала ідею зменшення ПДВ, і Німеччини, що цьому опонувала.

— Деякі з вирішених нами сьогодні питань були на порядку денному більше 10 років, — зауважив Комісар ЄС з питань митниці і оподаткування Ласло Ковач. — Я хочу наголосити на тому, що зменшення ПДВ не є обов'язковим. Це опція. □

ЄВРОКОМІСІЯ ДОСЛІДИЛА БЕЗПЕЧНІСТЬ ПЕСТИЦИДІВ

Єврокомісія завершила огляд пестицидів, що вживаються в сільському господарстві Євросоюзу на предмет їх безпеки, тобто можливого негативного впливу на здоров'я людини, ґрунтового води, навколишнє середовище

та фауну. Робота проводилася з 1993 року в рамках спеціальної директиви ЄС від 1991 року.

У ході дослідження було вивчено вплив на здоров'я людини та оточуюче середовище близь-

ко тисячі хімічних субстанцій та кількох десятків тисяч препаратів на їх основі.

Лише 26%, або 250 субстанцій з тої тисячі були визнані достатньо безпечними для здоров'я

людини та навколишнього середовища і такими, що можуть вживатися в сільському господарстві країн — членів ЄС. Близько 70 пестицидів були заборонені через негативний вплив на здоров'я та природу.

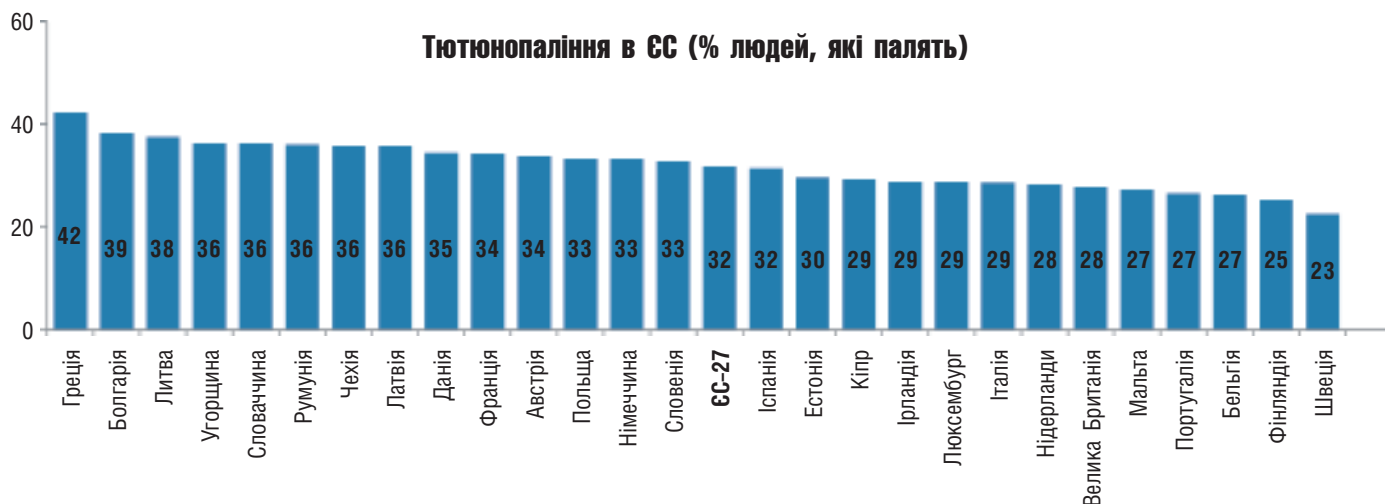
ЄВРОПЕЙЦІ ПІДТРИМУЮТЬ ЗАХОДИ З ОБМЕЖЕННЯ ТЮТЮНОПАЛІННЯ

Євробарометр, соціологічна служба Єврокомісії, оприлюднив результати опитування, що стосуються тютюнопаління. З них випливає, що палить в Євросоюзі приблизно кожен третій громадянин. Найбільше в Греції, найменше у Швеції.

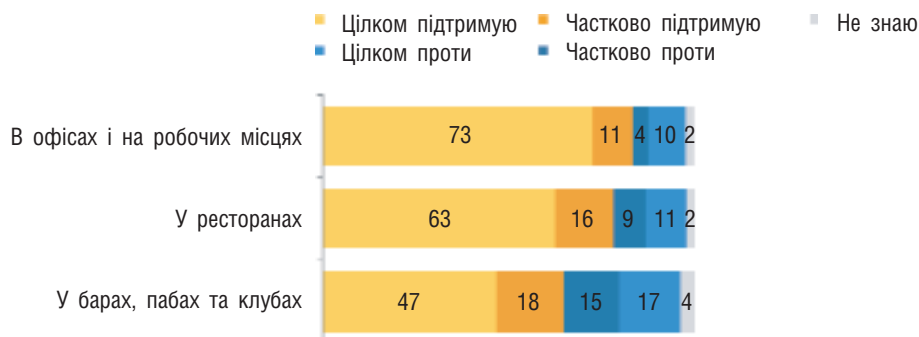
Водночас переважна більшість європейців підтримують заходи з обмеження тютюнопаління. Найбільшою підтримкою вони користуються у Швеції, тоді як в Чехії, Австрії та Данії найменшою. Більше половини опитаних вважають, що додавання кольорової кар-

тинки до текстового повідомлення про шкоду паління на пацці цигарок покращить ефективність застереження. □

тинки до текстового повідомлення про шкоду паління на пацці цигарок покращить ефективність застереження. □

Підтримка законодавчих кроків, спрямованих на обмеження тютюнопаління (%)

ЛЮДЕЙ ТУРБУЄ ЯКІСТЬ ВОДИ

Переважна більшість європейців — 68% — вважають, що якість води в їхній країні є серйозною проблемою. Про це свідчить опитування Євробарометра.

Найбільше стурбовані греки (90%), тоді як австрійці якістю води задоволені — проблемою переймаються лише 26%.

— Без якісної води наші економіки й суспільства не можуть ні процвітати, ні виживати, — заявив Комісар ЄС з питань довкілля

Ставрос Дімас. — Європейці усвідомлюють серйозність питання й розуміють: потрібно діяти, щоб підтримувати чисті й достатні водні ресурси. Країни-члени повинні посилити кроки, спрямовані на цілковиту імплементацію законодавства ЄС щодо води.

Для деяких країн серйозною проблемою є й достатня кількість води. Наприклад, такою її відчують 97% кіпріотів, а середній показник по ЄС становить 63%. Найменше стурбовані цим питанням фіни — лише 23%. □

НАЙПОПУЛЯРНІШОЮ ДЛЯ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ ЄВРОПЕЙЦІВ Є ІСПАНІЯ

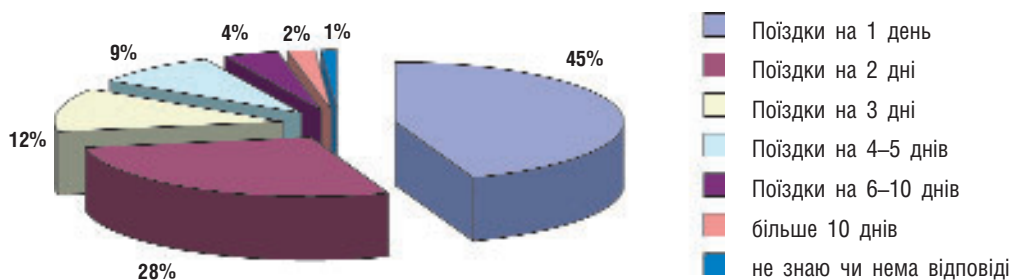
У квітні вже час думати над майбутніми літніми відпустками — де відпочити або якою країною подорожувати. Це питання традиційно хвилює і громадян Європейського Союзу.

Євробарометр, соціологічна служба Європейської Комісії, провів дослідження щодо того, як відпочивали громадяни в 2008

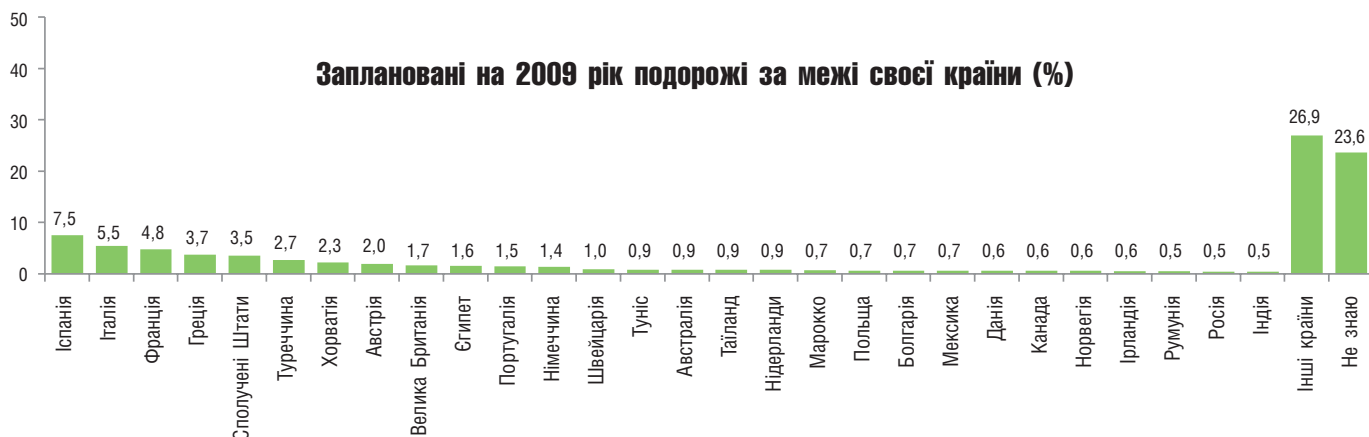
році і які в них плани на 2009-й. Нижче подаємо дві таблиці з цього дослідження. Одна показує, наскільки активно європей-

ці подорожували торік. Інший графік дає картину відпускних уподобань людей на цей рік. ■

Тривалість поїздок на вихідні чи у відпустки в 2008 році

Заплановані на 2009 рік подорожі за межі своєї країни (%)

ТОРІК У ГОТЕЛЯХ ЄС ЗУПИНЯЛИСЯ МЕНШЕ, НІЖ 2007-ГО

Протягом 2008 року в готелях на території ЄС–27 було проведено 1 578 млн днів — на 0,5% менше, ніж 2007 року.

Найбільшу кількість днів, проведених торік у готелях, зафіксовано в Іспанії (270 млн), Італії (247 млн), Німеччині (219 млн), Франції (204 млн) та Великій Британії (173 млн). У цих державах зареєстровано збільшення загальної кількості днів, проведених у готелях, на 70%. Загалом кількість проведених днів зросла в 14 країнах ЄС і зменшилася у 12-ти.

Найбільше зростання зафіксовано у Сло-

ваччині (+7,7%), Польщі (+4,7%) та Латвії (+4,6%). Найбільший спад — на Кіпрі (-4,8%), у Греції (-4,6%) та в Нідерландах (-4,1%).

Кількість днів, проведених у готелях на території ЄС, відносно рівномірно поділилася між мешканцями країни (46%) та іноземцями (54%).

Найбільшу кількість іноземців, що зупинялися у готелях, зареєстровано в Іспанії (156 млн днів, +0,2% порівняно з 2007 ро-

ком), Італії (108 млн, -4,5%), Франції (72 млн, -1,2%), Великій Британії (64 млн, -1,8%) та Австрії (60 млн, +4,1%).

Найбільше громадян — мешканців країн, що скористалися послугами готелів, зафіксовано в Німеччині (174 млн, +1,9%), Італії (139 млн, -1,6%), Франції (132 млн, +0,4%), Іспанії (113 млн, -3,0%) та Великій Британії (109 млн, -1,5%). ■

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ТЕРМІН ПОДАЧІ РОБІТ НА КОНКУРС ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА

15 ТРАВНЯ ЗАВЕРШИТЬСЯ ТЕРМІН ПОДАЧІ РОБІТ НА МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА НА ТЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ. ВІН ПРОВОДИТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КОМІСІЄЮ ВЖЕ ТРЕТІЙ РІК ПОСПІЛЬ.

Участь у змаганні можуть взяти діти віком 8–10 років. Вони мають зобразити своє бачення гендерної рівності. 23 червня журі, яке буде складатися з європейських дітей за участі бельгійської принцеси Матильди, обере два малюнки від кожного регіону. Переможці отримають цінний приз у розмірі 1000 євро, а їхні роботи будуть включені до буклету, що розповсюджуватиметься серед шкіл країн-учасниць. У листопаді в Марокко відбудеться виставка малюнків всіх переможців, приурочена до дня боротьби за ліквідацію насильства над жінками.

Роботи необхідно надсилати у конверті з позначкою «Конкурс дитячого малюнка» до Представництва Європейської Комісії в Україні за адресою вул. Круглоуніверситетська, 10, м. Київ, 01024. Загальна інформація та умови участі в конкурсі опубліковані на веб-сторінці Представництва: http://www.delukr.ec.europa.eu/picture_contest_2009/index_uk.html. За додатковою інформацією про конкурс, будь ласка, звертайтеся за тел. у Києві (044) 279-85-75, або ел. поштою tveysov@fgl-energy.com (контактна особа Тимур Вейсов).

Малюнок переможця торішнього конкурсу Юрія Бабійчука з середньої загальноосвітньої школи № 1 м. Ірпінь Київської обл.

ЖІНОК В ЄС БІЛЬШЕ, АЛЕ ЗАРОБЛЯЮТЬ ВОНИ МЕНШЕ

У березні з нагоди Міжнародного жіночого дня Євростат оприлюднив статистику щодо жінок в ЄС. Нижче в таблиці ми публікуємо деякі дані.

Окремі інші цифри такі. У 2006 році жінки становили 41% усіх лікарів в ЄС, порівняно з 35% у 1996-му. За це десятиліття співвідношення жінок-лікарів збільшилось практично в усіх країнах (найменше на Мальті — 22%, найбільше — у Латвії, 70%).

У 2006 році жінки становили 38% академічного персоналу у вищій

освіті, порівняно з 33% у 1998-му. Це співвідношення також зросло в період з 1998 року до 2006 року практично в усіх країнах ЄС.

Жінки становили 33% всіх менеджерів в ЄС у 2007 році, порівняно з 30% у 2001 році. Кількість жінок, які отримують вищу освіту, становила 55% від усіх студентів у 2006 році — на 2% більше, ніж у 1998-му.

Жінки в Євросоюзі (дані за 2008)

* дані за 2007 рік

	Всього жінок, тис.	% їх у віці			Кількість жінок на 100 чоловіків	Різниця у зарплаті з чоловіками (%), 2007 рік		Всього жінок, тис.	% їх у віці			Кількість жінок на 100 чоловіків	Різниця у зарплаті з чоловіками (%), 2007 рік
		0-24	25-64	65+					0-24	25-64	65+		
ЄС-27	254 592	27*	54*	19*	104,8	14,4	Литва	1 799	29	52	20	114,8	20,0
Бельгія	5 443	28	53	19	104,2	9,1	Люксембург	244	29	55	16	101,9	10,0
Болгарія	3 941	25	55	20	106,5	12,7	Угорщина	5 276	26	55	20	110,6	16,3
Чехія	5 298	26	57	17	104,2	23,6	Мальта	206	29	55	16	101,0	5,2
Данія	2 763	29	53	17	101,9	17,7	Нідерланди	8 293	29	54	17	102,2	23,6
Німеччина	41 944	24	53	23	104,1	23,0	Австрія	4 278	26	54	20	105,5	25,5
Естонія	724	27	52	21	117,2	30,3	Польща	19 704	29	54	16	107,0	7,5
Ірландія	2 204	34	54	12	100,3	17,1	Португалія	5 479	26	55	20	106,6	8,3
Греція	5 660	24	55	21	101,9	20,7	Румунія	11 038	28	54	17	105,2	12,7
Іспанія	22 926	25	56	19	102,5	17,6	Словенія	1 025	25	55	20	102,5	8,3
Франція	32 771	30	52	19	105,8	15,8	Словаччина	2 778	30	56	15	105,9	23,6
Італія	30 670	23	54	23	105,9	4,4	Фінляндія	2 704	28	53	19	104,1	20,0
Кіпр	400	32	55	13	102,6	23,1	Швеція	4 619	29	52	20	101,2	17,9
Латвія	1 224	27	52	21	116,9	15,4	Велика Британія	31 183	30*	53*	18*	103,9	21,1

НАЙБІЛЬШЕ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ ЗАЛИШАЮТЬ ДАТЧАНИ

Євростат опублікував інформацію про обсяг побутових відходів на одного мешканця країн ЄС–27 у 2007 році, а також про способи обробки відходів, які застосовуються в Союзі. Їх подано нижче в таблиці.

З даних можна зробити загальний висновок — кількість відходів значно різниться між країнами-членами. Найбільші показники — в

Данії, Ірландії та Кіпру. Найнижчі — в Румунії, Латвії, Польщі, Словаччині та Чехії. Так само відрізняються й методи обробки. Наприк-

лад, очевидно є така тенденція — що економічно потужнішою є країна, то менший відсоток відходів відправляється на звалища. ■

Побутові відходи, 2007 рік

	Всього, кг на особу	Відправлено на звалища	Розподіл за видами обробки, %:		
			Спалено	Перероблено	Компостовано
ЄС–27	522	42	20	22	17
Бельгія	492	4	34	39	23
Болгарія	468	100	0	0	0
Чехія	294	84	13	2	1
Данія	801	5	53	24	17
Німеччина	564	1	35	46	18
Естонія	536	64	0	34	2
Ірландія	786	64	0	34	2
Греція	448	84	0	14	2
Іспанія	588	60	10	13	17
Франція	541	34	36	16	14
Італія	550	46	11	11	33
Кіпр	754	87	0	13	0
Латвія	377	86	0	13	1
Литва	400	96	0	2	2
Люксембург	694	25	47	0	28
Угорщина	456	77	9	13	1
Мальта	652	93	0	2	5
Нідерланди	630	3	38	32	28
Австрія	597	13	28	21	38
Польща	322	90	0	6	4
Португалія	472	63	19	8	10
Румунія	379	99	0	1	0
Словенія	441	66	0	34*	–
Словаччина	309	82	11	2	5
Фінляндія	507	53	12	26	10
Швеція	518	4	47	37	12
Велика Британія	572	57	9	22	12

* Дані про переробку в Словенії включають компостування

ЖИТЛОВІ УМОВИ В КРАЇНАХ ЄС ДУЖЕ РІЗНІ

У березні Євростат оприлюднив результати дослідження за 2007 рік про побутові умови життя громадян Євросоюзу. Згідно з ним, 18% населення ЄС–27 проживали на той час у будинках, де тече дах або вологі стіни, 2% не мали в будинку чи квартирі туалету.

Звісно, різниця між країнами-членами є великою. Проблеми з дахом чи стінами мали лише 5% населення у Фінляндії та на Маль-

ті і, водночас, 38% у Польщі, 30% на Кіпрі, 26% в Латвії і 25% в Литві.

Щодо санітарного оснащення житла, то туалет відсутній лише у 0,5% мешканців Данії, Іспанії, Італії, Мальти та Швеції — але у 20% латишів і литовців, 15% естонців та 13% угорців. Так само відрізняється відсоток людей, у яких немає ванної чи душі: від 0,5% в Іспанії, Італії, Люксембурзі, Мальті, Нідерландах та Великій

Британії до 22% в Латвії, 18% в Естонії та Литві і 7% в Польщі.

Також згідно з дослідженням 23% громадян ЄС потерпали від надмірного шуму від сусідів чи з вулиці. Найбільше на Кіпрі, де таких 37%, потім ідуть Нідерланди (32%), Португалія (28%) Німеччина (27%). А найтихіше поведуться люди в Ірландії та Швеції (лише 13% тих, хто страждає від гамірних сусідів) та Угорщині — 15%.

Читайте в наступному номері: • Як проходять вибори до Європейського Парламенту. • Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу взяв участь у саміті двадцяти найрозвиненіших країн світу (G20), який пройшов у Лондоні. На фото: учасників зустрічі прийняла Королева Великої Британії Єлизавета II.

Замок Боссенштейн

Місто Гент

Містами і країнами ЄС

Бельгія

Одна з держав — засновниця Європейського Союзу.
Член зони євро і Шенгенського візового простору.
Офіційна назва — Королівство Бельгія.

Розташована у Західній Європі. Межує з Нідерландами, Німеччиною, Люксембургом і Францією. Омивається Північним морем.

Населення Бельгії близько 10,3 млн осіб. Країна є однією з найгустонаселеніших у світі. Населення складається з двох приблизно рівних за чисельністю груп: фламандців, що говорять нідерландською (фламандською) мовою, і франкомовних валлонів.

Бельгія — конституційна монархія. Формально главою держави є король, фактично — прем'єр-міністр. Зазвичай ним стає представник партії, що перемогла на парламентських виборах. Конституція Бельгії вимагає дотримання в уряді мовного паритету: половина міністрів має представляти нідерландськомовне населення, половина — франкомовне.

Столиця Бельгії — Брюссель — є також негласною столицею Європейського Союзу. У ньому розташовані головні інституції — Рада ЄС, Єврокомісія та Європарламент. Також у Брюсселі розміщено штаб-квартиру НАТО та деякі інші міжнародні структури.

Манекен піс (хлопчик, що лісає) — символ бельгійської столиці

Гран Пляс — центральна площа Брюсселя

Будівля Європейської Комісії

